

Interview met mevr. Jo, Homburger-Richards en mevr. Greetje Felix-Timmermans
Interview afgenomen de dato 13 juli 2017 te huize van mevr. Felix-Timmermans.

Kader: het Oral History project 'Sprekend Humanisme'.

Opdrachtgever: Het Humanistisch Historisch Centrum in samenwerking met het Humanistisch Verbond.

Uitvoerende: Het Humanistisch Historisch Centrum.

Doelgroep: mensen die in de periode vanaf de oprichting van het Humanistisch Verbond (1946) tot tien jaar erna (1956) lid zijn geworden van het Verbond en van een lokale HV gemeenschap.

Doel: inzicht te krijgen wat het lidmaatschap van een lokale HV gemeenschap inhield. Voorts inzicht krijgen in wat humanistische waarden zijn voor deze groep respondenten uit de begintijd van het Verbond.

Greetje Felix-Timmermans

Soort interview: levensloopinterview.

Interviewer: Nel Bartlema (HHC).

Onderwerpen:

Indonesië, VGJK (Vrije Gemeente Jongerenkring), Tuinsteden, A.H. Gerhardhuis, Osdorp, HV gemeenschap Tuinsteden-West, het Meenthuis de Grasheuvel in Amersfoort, A .L. Constandse, Dick en Metta de Vries, Erik Happé, Arthur en Rudolf de Jong, humanistisch vormingsonderwijs (HVO), Machiel Verduijn, Jaap van Praag, Kees Luijendijk, Rob Tielman, *De Libertijn*, Humanistische Jongerengemeenschap (HJG), De Vrije Gemeente, de VGJK (Vrije Gemeente Jongeren Kring), HBS. Kleuterleidster, PABO Montessori didactiek en methodiek, hoofdbestuur HV Amsterdam, dhr. Meervoort, De Vrije Gedachte, kerkelijken versus buitenkerkelijken, kerk is oorlog, Jan Berkhout, het NIVON, Stichting Steunfonds Praktisch Humanisme, treinramp te Harmelen 1962, computergebruik, *Rekenschap*, humanistische studentenvereniging, vader en moeder van Greetje: arts en maatschappelijk werker, Betondorp, Liefdadigheid naar Vermogen, Zorg en Bijstand, galerie De Drie Hendricken, Moeder van Jo was humanistisch raadvrouw, euthanasie.

Interview van Nel Bartlema met mevr. Jo Homburger-Richards en mevr. Geertje Felix-Timmermans.

Naast de interviewer komen de twee dames aan het woord die hier onder worden genoemd. In de transcriptie worden de antwoorden van de respondenten niet afzonderlijk (b.v. met initialen)weergegeven! Het interview vindt plaats in het kader van het project Sprekend humanisme van het Humanistisch Historisch Centrum (HHC) in Utrecht.

I: #0:00:03.0# De opnameapparatuur staat aan. Het is vandaag donderdag 13 juli 2017. U gaat luisteren naar een interview met mevrouw Jo Homburger-Richards en mevrouw Geertje Felix-Timmermans. Zij zijn beide lid van het HV. Geertje sinds 1962. Persoonlijk dan . Ze was al lid maar via haar moeder, maar later dus zelf lid geworden samen met haar man. Jo Hamburger is lid sinds 1953 (volgens de ledenlijst van het HV sinds 1948). Het interview wordt gedaan door Nel Bartlema en de eerste grote vraag; wat is er zoal gepasseerd in jullie leven sinds je weet dat dit interview gaat plaatsvinden, met betrekking tot jullie geschiedenis met het HV. Heb je foto's opgezocht, heb je herinneringen opgehaald, heb je misschien nog vergaderstukken per ongeluk gevonden...of, of noem maar op. Kun je iets vertellen.

B: #00:01:53-3# Ik heb dus geen vergaderstukken meer. Die heb ik allemaal opgeruimd, want daar kwam zoveel achteraan. Ik heb dus inderdaad in het Leo Polakhuis gezeten, of bestuurd en ook in het Amsterdamse bestuur met Neervoort, en via Neervoort ben ik in het Leo Polak terechtgekomen en nou ja die stukken heb ik allemaal natuurlijk niet meer.

I: #00:02:14-5# Nee, het is ook niet echt interessant om ze te hebben. Want het kan soms een aanleiding zijn om herinneringen of ideeën wat levendig te laten worden

B: #00:02:22-4# Nou verder hebben wij samen herinneringen opgehaald en dat is het eigenlijk een beetje..

I: #00:02:27-0# Want zo ben je er bij betrokken geraakt, door Jo eigenlijk. Hoe is dat gegaan Jo?

B: #00:02:32-3# Van nu af of van 1953?

I: #00:02:34-2# Nee, hoe je betrokken bent geraakt bij deze, bij dit interview?

B: #00:02:37-5# Doordat ik een brief kreeg of ik...iemand van jullie heeft mij opgebeld of ik van vroeger iets wilde zeggen over het HV, wie dat was weet ik niet meer. Of eigenlijk, ik heb een brief overigens over Sprekend humanisme, van het Humanistisch Historisch Centrum. Daar heb ik een brief van gekregen. En ik wil jullie wel helpen daarmee als (...?...).

I: #00:03:02-5# En jij hebt toen gedacht; maar mevrouw Felix hoort daar ook bij.

B: #00:03:05-5# Dat dacht ik wel ja. Want zij is al zo lang net zo als ik (...?....)

I: #00:03:07-3# Ja, wat leuk. Hartstikke...ik heb zelf persoonlijk geen idee hoe de namen geselecteerd zijn of gevonden zijn. Maar dit is natuurlijk een heel mooie manier om met elkaar zo samen dat gesprek te voeren. Wat is er door jou heen gegaan...

B: #00:03:21-5# Ik heb begrepen dus, want dat heb ik eventjes opgehaald, wat de vragen zouden zijn en zo. Hoe we erbij gekomen zijn om bij het Humanistisch Verbond (HV) te komen.

I: #00:03:35-9# Vertel!

B: #00:03:35-9# Mijn man moest toentertijd, ehhe werd ie gekeurd voor de 7 december divisie, moest ie naar Indonesië. Daar is hij toen voor afgekeurd want hij kreeg TB. Kwam ie in het militair sanatorium te liggen en omdat hij toch niets te doen had vond hij het leuk om met alle godsdiensten kennis te maken. Dus dat ging met het katholicisme, ging ie vragen, met het protestantisme, de gereformeerden, de Islam, de hele reutemetout en ehhe dus daar heeft hij dat gedaan. Hij had zelfs in zijn kamer, had hij het HV embleem. Dat was de logo van het HV. Dat hing boven zijn bed.

I: #00:04:12-5# Er wordt nu een prachtig logo getoond hier aan mij...

B: #00:04:12-6# En een logo van de vrije gemeente, dat wat nu Paradiso is.

I: #00:04:19-2# Ja, ochhhh, wat ontzettend interessant, zeg.

B: #00:04:20-8# Want dat was natuurlijk wel een beetje op godsdienst, maar heel vrije godsdienst.(....?...)...en zodoende lag dit bij elkaar. Ik was namelijk lid van de VGJK, vrije gemeente jongerenkring, en na zijn ziekbed kwam hij dus in het HV kijken en hier kijken. Zodoende zijn we hebben elkaar gevonden, zijn getrouwd en ben ik met hem overgestapt naar het HV.

I: #00:04:46-4# Nou, dat is in het kort de volgorde.

B: #00:04:46-4# Juist. Zover, toen onze kinderen kwamen toen hield hij het eerste kind met het logo..

I: #00:04:52-4# Weten jullie wie ik ben.

B: #00:04:55-5# Ja, dat was ons, ja, dat komt ..het geboortekaartje ja dat zat met het logo van het HV. Dat hielden we altijd vol, want we waren helemaal weg van het HV

I: #00:05:05-9# ..Wat leuk!

B: #00:05:05-9# En daarom waren we dus ook....

I: #00:05:06-8# Het logo van het HV, die H of zo die ik erin zie...

B: #00:05:10-8# Ja, en hier die sterren en die bloemen hè.

I: #00:05:11-5# Ach, nou zie ik het. Ja, ja, ja, Sorry Jo dat ik het niet onmiddellijk zag.

B: #00:05:18-3# Dus..

I: #00:05:21-8# Er is ook ehhh, zeg maar, ehk kinderen gekregen die eigenlijk ook onmiddellijk in jullie...

B: #00:05:25-4# Wel in onze gedachten missen..

I: #00:05:26-7# Precies.

B: #00:05:27-5# Toen wisten ze van niks nog hoor..

I: #00:05:29-1# Nee, nee, neen. nee maar goed dat hebben jullie aan alle kanten...

B: #00:05:31-1# Dat heb ik opgezocht, dat vond ik leuk.

I: #00:05:32-6# Ja, wat ontzettend leuk. Mag ik daar zo meteen misschien een fotootje van maken?

B: #00:05:37-1# Dat mag je zeker doen.

I: #00:05:38-2# Doen we het na afloop van het gesprek.

B: #00:05:45-5# Nou.

I: #00:05:44-6# Nou.

B: #00:05:46-0# Verder. Toen zijn we eigenlijk in het HV.

I: #00:05:48-1# Want, hoe, waar hebben jullie elkaar voor het eerst ontmoet, weet je dat nog, of zo'n beetje.

B: #00:05:53-5# Nou, mijn man zat in de HJG, de humanistische jongeren, en daar had hij jullie al ontmoet en toen wij trouwden zijn wij op een gegeven moment in de Tuinsteden terecht gekomen en toen was er een bijeenkomst. En toen zeiden we: nou laten we daar naartoe gaan. En daar heb ik dus bij de familie Groenhuizen, als ik mij niet vergis, hebben wij toen jullie ook ontmoet, de familie Homburger, ja en ehkk, dat klikte en we zijn eigenlijk altijd bij elkaar blijven komen en hebben de schouders eronder gezet om ehk in de Tuinsteden ja, plaats te laten geven...

I: #00:06:38-6# Ja, en dat gebeurde meestal, dus je zegt, bij de familie Groenhuizen.

B: #00:06:42-1# Nee, dat was niet bij Ad Groenhuizen. Nee...

I: #00:06:43-1# Maar dat was in...

B: #00:06:44-0# Maar het was wel bij...

I: #00:06:47-0# De mensen thuis, he?

B: #00:06:47-0# Het was bij een familie, bij een familie, in de Tuinsteden en daar kwamen we dus bij elkaar en toen waren, nou niet alleen wij, maar er waren nog meer jongere mensen enz. en toen zeiden we, nou zullen we eens met elkaar, elkaar nog eens ontmoeten en zo. En waren een beetje op gelijke hoogte. We kregen gespreksbijeenkomsten en zo hebben wij dus...toen waren de Tuinsteden werden gebouwd. Osdorp moest nog bij..., Slotermeer was er al, Slotervaart kwam later...Maar goed, zo hebben wij dus eigenlijk een beetje dat HV aanhangig gemaakt, opgebouwd.

I: #00:07:21-4# Precies, opgebouwd. En jij woonde met je man wel in de Tuinsteden, als ik je goed begrijp.

B: #00:07:25-6# Nou, pas in 1961, want ik woonde eigenlijk op de Bloemgracht. En ik woonde boven de galerie van mijn moeder. En op een gegeven moment zei ze dus van: ik wil dat jullie langzamerhand wat gaan zoeken, want ik heb die ruimte nodig. Nou oké. En toen ben ik gaan zoeken en toen kwam ik bij Zomers Buiten, en die had drie woningen in de Tuinsteden die op dat moment leeg stonden en die boven de grens lagen. En toen hebben mijn man en ik.. zijn gaan kijken. Nou dat is dus de woning geworden waar ik nog woon. En dat is ehhe tegen, nu zit er de A10 tegenaan. Dat was niet de bedoeling. En het Rembrandtpark, dat was wel de bedoeling. Maar de autoweg is gekomen en toen hebben we de staat een proces aangedaan en dat hebben we gewonnen. Maar ehhe de staat, de huishuur mag niet verhoogd. Dus dat is nog steeds een redelijke huur. Nou dat is eigenlijk een beetje de situatie hoe wij in de Tuinsteden zijn gekomen. Maar alles moest toch nog gebouwd worden.

I: #00:08:38-2# Ja, het was echt helemaal nieuwbouw...hè?

B: #00:08:41-8# Ja, het was helemaal nieuwbouw.

I: #00:08:41-9# Van grond af aan, hè?

B: #00:08:41-9# Ja, ja en dit was zo iets eind vijftiger jaren. En dat is gebouwd door de gemeente en die gaf het dan aan de woningcorporaties en jullie waren er al ehhe, Osdorp was er eigenlijk al eerder....Nee, nee wij hebben eerst in Slotermeer zelf gewoond. En daar is wel het eerst het Gerhardhuis (A.H. Gerhardhuis, humanistisch bejaardenhuis red.) gekomen.

I: #00:09:06-8# O, ja, ja.

B: #00:09:06-8# En toen moest ..vanuit onze woning zagen we dat Osdorp nog gebouwd moest worden; toen zijn we dus naar Osdorp later gegaan. Twee kinderen,

grotere woning...

I: #00:09:16-7# Ja, een beetje meer ruimte, van die dingen. Ja., en wat hadden jullie toen, had je toen al contact met, of heb je meegedaan aan de opbouw van het Gerhardhuis?

B: #00:09:24-9# Ja, dat deden we, want ehh. Mijn man die was penningmeester. Meervoorts, waar zij het over had, was voorzitter en Lansink, meneer Lansink, dat was de secretaris. Ik had de ledenadministratie, mijn man penningmeester. Dat was het zo'n beetje, hè.. Ja, dat was het...

I: #00:09:46-5# En bij jullie werden er...krantjes?

B: #00:09:49-9# Krantjes, bestuurkrantjes (?) of zo iets... kwamen bij elkaar, maar ja, hoe de rest bij elkaar is gekomen weet ik eigenlijk niet, maar ja er kwamen allemaal jongeren, waren er allemaal jonge mensen. En we praten weleens met vrienden en kennissen; kom ook eens kijken en zo. En toen zijn we eigenlijk bijeenkomsten gaan organiseren.

I: #00:10:08-8# En jullie heten dan, want jullie hoorden bij Amsterdam, denk ik, maar jullie hadden wel een aparte groep, hè, Tuindorp?

B: #00:10:13-5# Tuinsteden-West.

I: #00:10:15-8# Tuinsteden-West, zo heette dat?

B: #00:10:17-1# Zo heette het.

I: #00:10:17-1# En heette dat dan ook weer Kring of...

B: #00:10:18-7# Nee, Tuinsteden-West.

I: #00:10:20-7# Tuinsteden-West

B: #00:10:20-7# HV, Humanistisch Verbond, Tuinsteden-West.

I: #00:10:24-4# Zo was het, ja...

B: #00:10:26-6# Zo was het

I: #00:10:31-1# En wat is nou wat jullie met elkaar verbond?

B: #00:10:33-5# Nou, eigenlijk het humanisme.

I: #00:10:36-3# ..Ja, het is een open deur, hoor, deze vraag..

B: #00:10:38-6# hartelijk gelach...Ja, nou. Daar hebben we dus ook gesprekken...wat is het humanisme voor...ja...bijeenkomsten en dergelijke. Wat er eigenlijk in die tijd ook leefde, allemaal. De Bijlmer werd gebouwd. Hele discussies. Of dat goed was,

hè, de Bijlmer bouwen enzo op de manier zoals het is en...Die meneer Meervoorts, die was voorzitter van....je had het Meenthuis hier in ...weet je dat, dat was op de Rozen...de Rozengracht.... De Rozenstraat. En die had bijvoorbeeld zeggenschap over het Geuzeneiland. Dat is een eilandje. Daar hadden we ook wel bijeenkomsten. En dat was ook zomers. Dan namen we dan onze kinderen mee. Hadden we hele feesten of zoiets op zondag, hè? Meestal op zondag, of zoiets dergelijks. En er is ook een keer gekampeerd, als ik me niet vergis. Dat weet ik eigenlijk niet. Ik weet dat Erik er gekampeerd heeft. O, ja. Dus ehhh om dingen voor te bereiden voor zo'n dag hè, dat was natuurlijk ook nodig. Maar...

I: #00:11:43-3# Wat bedoel je met zo'n dag?

B: #00:11:43-3# Nou, op zo'n eiland, hè... dan hadden we op zo'n zondag op een eiland.

I: #00:11:43-0# O, ja een zondag op een eiland... een soort conferentie.

B: #00:11:45-3# En dan komen de mensen uit de buurt... konden komen en dat waren meestal de mensen uit het Gerhardhuis, want dat lag daar vlak bij. En die vonden dat wel leuk om... nou ja om even met de humanisten te praten...

I: #00:11:58-1# Precies...ja.

B: #00:11:58-1# En mijn man had vaak de bandrecorder mee en die had dan een gesprek voorbereid en dat nam hij op. Of dat er nog is weet ik niet, maar in elk geval, dat deden we.

I: #00:12:15-0# Een gesprek met iemand anders, met de voorzitter.

B: #00:12:13-9# Met de groep, ja met de groep. De mensen die op zo'n dag aanwezig waren.

I: #00:12:19-0# Ja, oh, dat nam hij op?

B: #00:12:20-2# Ja, en ook op avonden hebben we dat wel gedaan.

I: #00:12:23-9# Ja, ja ...en...

B: #00:12:26-3# Zo langzamerhand kregen we ook contacten met de anderen. We hebben vooral veel contact met Haarlem gehad. Daar was ook het Humanistisch Verbond en ook de HJG wel, enzovoort. En dan hadden we dus... hier heb ik toevallig, ja het is een oud fotootje, hoor...

I: #00:12:40-8# Maar wat leuk, mooi!

B: #00:12:40-8# Maar dan gingen we toch naar het Meenthuis, de Grasheuvel, in Amersfoort..

I: #00:12:46-3# Ohh, jaaaa.

B: #00:12:46-3# En dan hadden we een week-end en daar sprak ...Constandse

I: #00:12:51-2# dr A .L. Constandse, ja dat is een hele bekende meneer.

B: #00:12:55-6# Dat soort dingen...en, dat..

I: #00:12:55-6# Wat leuk!

B: #00:12:59-1# Dat organiseerden...en daar kwam Haarlem bij en ook Rotterdam hadden we...gos ja, hoe heette die ook weer...Henk, en die...nou dat is allemaal zo lang geleden.

I: #00:13:06-1# Maar wat leuk zeg. Dit is een ..ja, Constandse...daar is een biografie over geschreven, ook over hem.

B: #00:13:09-9# Ja, ja. Oh, die sprak, en daar waren we allemaal weg van.

I: #00:13:16-7# Echt waar?

B: #00:13:16-7# En daarna, als we dus zo'n weekend hadden gehad, dan werd het natuurlijk ook weer eens op zulke avonden, bijeenkomstenavond besproken in de Tuinsteden..

I: #00:13:24-2# Als je weer terug was. Om het nog eens te herkouwen. Ja, ja, ja, ja Goh, wat leuk! Dus dat is een foto van...ehhh.

B: #00:13:32-7# ...van Haren(?) Dat waren vooral Dick en Metta de Vries. Die leeft nog, die woont in Enschede. Daar zijn ze naartoe gegaan, ja. En, eh Happé. O, ja Happé. Eric Happé, die was directeur van het Eduard Douwes Dekkerhuis

I: #00:13:56-9# Grappig, ik heb mevrouw Happé gesproken.

B: #00:13:59-0# Oja, ohh.

I: #00:13:58-0# Ja

B: #00:14:00-3# Hoe is het met haar?

I: #00:14:00-3# Ja, goed dus.

B: #00:14:04-1# Hetty...

I: #00:14:04-1# Hetty, ja...Nou wat interessant, zeg. Ja, zo komt het kringetje toch weer rond, hè?

B: #00:14:14-6# En dan had je Arthur en Rudolf de Jong. Was ook Haarlem allemaal.

En dan kwamen we ook dus met elkaar. Dan waren we ook wel eens bij elkaar. Familie Mulder. Ja, Mulder zat er ook bij. Mulder zat erin en die zei van... ehh, zijn vrouw was ehhe, nou ja... van het Kruis. En zij was, haar vader was in de directie van Zomers Buiten. Die waren ook heel buitenkerkelijk, altijd al.

I: #00:14:48-5# Ja, dat was voor jullie een verbindende naam, voor de buitenwereld of voor jezelf: Buitenkerkelijkheid.

B: #00:14:51-8# Ja, buitenkerkelijk. En later kwam ook het humanistisch schoolonderwijs.

I: #00:15:01-0# Ja, vormingsonderwijs. Was dat het humanistisch vormingsonderwijs?

B: #00:15:03-3# Vormingsonderwijs, ja...en met Machiel Verduin. Hetty ook, Hetty was daar ook actief in.

I: #00:15:08-2# Ja, dat vertelde zij, ja. Zij woont hier ook niet zo ver vandaan, trouwens. Mmmm, ja, zij vertelde ook over dat onderwijs.

B: #00:15:18-7# Ja, daar heeft zij ook bij gewerkt.

I: #00:15:30-4# Effetjes terug naar, naar de, wellicht ehhe komen we straks nog op wat je nog meer hebt opgeschreven, Jo...mmm. Hoe ging dat dan in zijn werk. Jullie spreken er... zoals ik naar jullie kijk nu enthousiast over. Dat waren vitaliserende - duur woord - maar het waren mooie bijeenkomsten, denk ik hè?

B: #00:15:49-0# Ja, heel leuk, ja..

I: #00:15:49-7# Wat, en je zegt ja, wat ons verbond was natuurlijk het humanisme. Maar hoe verhiel dat zich...ik hoor jullie eigenlijk altijd een beetje de woonomgeving noemen. hè; Tuinsteden werden toen grootgebracht. Ik stel me voor dat je dan een idee hebt, of een mening hebt, of een mening wilt vormen over: hoe moet je met elkaar wonen.

B: #00:16:16-4# Ja, bijvoorbeeld, dat soort dingen, dat...

I: #00:16:15-6# Ik noem maar wat, waarden en normen...

B: #00:16:17-7# De Bijlmer en dat soort...daar had ik het net over.

I: #00:16:19-6# ...Precies! dus heel erg betrokken op de omgeving. En hoe lag dat voor jullie ...politiek? Hadden jullie daar ook directe contacten mee of ehhe .Is een lastige vraag hoor, want je bent natuurlijk altijd onderdeel van politiek, hè. Maar meneer Drees was natuurlijk actief. De AOW was toen net....

B: #00:16:40-5# Kwam Drees, kwam op ja,

I: #00:16:43-8# Kwam een beetje op. Ja, jullie noemen al dat jullie...dat je, dat je de bewoners van de Gerhardhuis eigenlijk ook al kon betrekken bij jullie Geuzeneiland, zeg maar, hè?

B: #00:16:54-3# Ja, ja. Er kwam eens in het jaar van het hoofdbestuur, of eens in het half jaar...en daar kan ik niet meer opkomen... kwam er ook iemand van het hoofdbestuur...die woonde wel in Amsterdam, ik meen dat ie Polak heette, die kwam van het hoofdbestuur bij ons kijken hoe het bij ons ging.

I: #00:17:11-1# Okè!

B: #00:17:11-1# En die gaf ook wel eens raad, enzovoort. En die kwam van Van Praag af, hè... Van Praag was toen...(...?...). En eens in het jaar was er een jaarvergadering in Utrecht. Daar ben ik met Jan... gingen we op de fiets. Daar gingen jullie altijd naar toe. We hadden nog geen.... Gingen we op de fiets van Amsterdam naar... hoe heet het... naar het...

I: #00:17:25-7# Utrecht

B: #00:17:27-1# Naar Utrecht en dan hadden we daar de jaarvergadering.

I: #00:17:28-2# Die landelijke algemene...

B: #00:17:29-6# Dat was landelijk en zodoende kwamen we, zodoende zijn we ook door Haarlem gekomen...Ik weet niet, door de contacten ging dat allemaal.

I: #00:17:35-0# Misschien kwam Haarlem, misschien pikte Haarlem jullie op de fiets wel op..

B: #00:17:38-2# Precies, zulk soort dingen deden we.

I: #00:17:38-8# Of samen fietsen!

B: #00:17:40-5# Ja, dat was erg leuk..

I: #00:17:44-2# Ja, ik denk even aan ehh, die was denk ik wat later; Rob Tielman.

B: #00:17:50-5# Rob Tielman, wat was die ook alweer?

I: #00:17:50-8# Die heeft natuurlijk het voorzitterschap..

B: #00:17:52-0# Wie? Rob Tielman! Ohh, Tielman, ja.

I: #00:17:55-9# Heel lang voorzitter geweest van het HV.

B: #00:17:58-3# Ja, jaaaahhhh! En toen was het HV heel actief. En toen Tielman weg was toen plofte het in. En eigenlijk hoor je nooit meer iets veel van het HV. Als ze waren politiek, hadden ze altijd wel commentaar en ehh dat is helemaal na

Tielman ingeploft. Daar weet jij dan meer van. Ja, ja dat is heel jammer want ehhh ja, het HV kwam echt naar buiten. En dat is afgelopen. Ja het is ook echt helemaal doorgebloeid. Het is doodgebloeid. We zeiden daarnet tegen elkaar; hoe is dat toch eigenlijk gegaan, eigenlijk? We kregen natuurlijk wel allemaal kinderen, enzovoorts. We hadden...het was een groep, wij waren een groep die dus vlak na de oorlog lid waren van het Humanistisch Verbond geworden. Na al die ellende. Ik hoor mijn moeder nog zeggen: dit is nou iets waar ik helemaal achter kan staan. En ehhh...

I: #00:19:00-4# Na de ellende van de wereldoorlog, bedoel je.

B: #00:18:58-0# Ja, juist. Ook het humanisme wilde ze ook naar voren halen. Nou, dat, dat is eigenlijk kunst geweest en er waren dus een groep jongeren die dus in die HJG zaten, dat is dus uitgevlogen en een deel daarvan is dus in de Tuinsteden terecht gekomen en die hebben dus hun schouders daar onder gezet. Wat er in andere delen is gebeurd dat weet ik niet. Er kwam op een gegeven moment, toen wij al eigenlijk ehhh niet, ja, wel actief waren verder waren gegaan. En er kwam geen jongeren eigenlijk bij, bij onze groep...Ik zou niet weten wie de jongeren waren. Het gekke is, wij hadden toen ook later contact met de andere jongeren. We waren eigenlijk de HJG.

I: #00:19:51-5# Ja, ja, precies

B: #00:19:51-5# We hadden het over Rotterdam. Want we hadden eens in de het jaar of twee jaar, hadden we ook altijd een vergadering met elkaar, en dat was vaak ook in dat Meenthuis of in eh Utrecht dat we met de andere jongeren... Rotterdam is heel erg actief geweest met ons allemaal...

I: #00:20:05-9# Ja hè! Ja..

B: #00:20:12-8# Zodoende leerden we elkaar allemaal kennen. Hoe dat nou toch eens ...Kees Luyendijk.

I: #00:20:14-6# Luyendijk, ja

B: #00:20:14-6# Ja, die heeft nog op een gegeven moment... dat was de oudste toentertijd bij ons, die was boven de 25 en dan mocht ie niet meer meedoen. En toen zegt ie, dan ga ik apart een vereniging opzetten...was een grapje; 25 boven de 25. Hij zegt, want er komen er nog meer die al 25..... Zo'n enorme sfeer was het onderling...

I: #00:20:39-7# Geweldig...maar ik wil even ingaan op wat jullie net zeggen, dat je niet meer precies weet hoe het nou afgelopen is en dat je het gevoel hebt, jullie allebei, dat er eigenlijk niks meer gebeurt.

B: #00:20:51-8# Nee er gebeurt niks meer, op het ogenblik ook niet. Er was ook soort, er was nog een ding, *de Libertijn!* (HJG blad red.)

I: #00:20:57-4# *De Libertijn!*

B: #00:20:57-4# Dat was ons krantje, *Libertijn*, ja. Dat deden Jan, Jan Homburger en Eric Happé. Die waren daar heel actief in. Ochhhh, we hebben wat vergaderd, nog bij ...hoe heette ze... die hebben ingewoond daar bij ons....Nou, die hebben dus de *Libertijn* opgezet en daar heeft ook Rotterdam later aan meegedaan...En zo stuurden we dus naar Rotterdam en naar Haarlem de krantjes en zodoende kwamen we ook bij elkaar.

I: #00:21:33-3# En wat stond er dan in die krantjes, Jo?

B: #00:21:36-9# Daar stonden natuurlijk... nou net als ze op het ogenblik het HV ook wel doet, welke bijeenkomsten er zijn en zo en ook wel eens een...

I: #00:21:42-9# Een artikel of zo.

B: #00:21:43-7# Een artikel of zo.

I: #00:21:45-2# Beetje meer inhoudelijk...

B: #00:21:47-0# Precies! En daar waren zowel Jan als Eric waren daar knap in. Jan heeft ook heel wat artikeltjes daarin geschreven...

I: #00:21:51-9# Wat leuk.

B: #00:21:51-9# ...en Eric ook. Heel erg...

I: #00:21:54-4# En artikeltjes. die gingen dan over...

B: #00:21:56-3# Over het humanisme..

I: #00:21:56-3# Precies. Over vrijheid, over onderwijs, over vrijheid van meningsuiting...

B: #00:22:01-4# ...allemaal, dat soort dingen.

I: #00:22:02-4# ...over vrede, want dat was natuurlijk ook (....?...), over ouder worden, over gelijkberechtiging...ik noem maar wat!

B: #00:22:10-1# Ja, al die dingen.

I: #00:22:12-4# ..al die thema's.

B: #00:22:13-5# je noemt, je noemt ze nou, ik kom zo gauw niet in me op, maar jij.. ..Maar nee, dat is, was het...

I: #00:22:16-6# Daar gaat het over.

B: #00:22:20-3# En er stonden meteen de data in voor de volgende bijeenkomsten.

Daar waren we allemaal trouw in.

I: #00:22:25-9# En hadden jullie ook contact met de afdeling Amstelveen?

B: #00:22:29-7# Vast wel(...?...). Nee, hè...

I: #00:22:30-8# Want daar was Hetty heel erg actief in, Hetty Happé!

B: #00:22:34-8# In Amstelveen?

I: #00:22:34-8# Ja, daar zit ze nog.

B: #00:22:34-8# Nee...

I: #00:22:39-8# Amstelveen, Amstelland.

B: #00:22:42-2# Oh, Amstelland.

I: #00:22:45-3# Amstelveen-Amstelland... is het ja...

B: #00:22:43-6# ..Nee, er gaat geen bel rinkelen.

I: #00:22:47-7# Nou, dan was er een ander lijntje...

B: #00:22:50-4# Ik denk het...

I: #00:22:52-9# Ja, mooi...en die *Libertijn*, dat was waarschijnlijk een gestencild dingetje...

B: #00:22:59-1# Ja, dat was echt zo'n foldertje, een blaadje...

I: #00:23:04-2# ..en moesten jullie dat in je vrije tijd stencilen en zo?

B: #00:23:06-9# Ja, dat deden ze, ja, dat deden ze... waar deden jullie dat...

I: #00:23:12-8# Op zo'n stencil machine met draaien en zo.

B: #00:23:16-5# Nee, daar was een beetje allen die dat deed...

I: #00:23:16-2# Er was iets voor geregeld.

B: #00:23:17-6# ja, dat was geregeld...

I: #00:23:17-6# Waarschijnlijk was daar ook via de contributie wel geld voor vrijgemaakt om dat te laten doen, ofzo.

B: #00:23:24-4# Ja, er zal wel iemand geweest zijn die dat even deed...

I: #00:23:27-6# ..dat denk ik ook. Mmmm

B: #00:23:33-0# ..Wat stom, ik ben, ik ben boven in de kast ingegaan. Jan hield nog wel eens oude kranten. Misschien ligt daar nog een *Libertijn*. Maar ja, dat moet ik dan nu gaan opzoeken. Dat is nou niet ..

I: #00:23:38-1# ..dat is nu effe niet nodig, maar misschien nog achteraf....jullie ehhh...ik maak nog effe een lijstje naar die politiek ehhh toch . Kun je...Jij, Geertje, jij zegt, jij komt eigenlijk al uit een nest van buitenkerkelijken, klopt dat?

B: #00:23:58-5# Ja.

I: #00:24:00-0# Gold dat voor jou ook, Jo?

B: #00:24:00-0# Ja, nou nee. Mijn moeder was hervormd en die ging toen naar de vrije gemeente. Toen kende ik Jan nog niet. Ik was jong en toen ben ik naar de Vrije Gemeente meegegaan. Ik wilde wel wat weten van het godsdienstonderwijs en er was toen zo'n lerares en die gaf dus godsdienstonderwijs. Daar ben ik nog wel eens geweest, enzovoort. Daar heb ik nog een diplomaatje van.

I: #00:24:22-6# ...Kijk!

B: #00:24:22-9# Maar daar was ook een hele leuke jongerengemeenschap, hè. Dat was de VGJK, Vrije Gemeente Jongeren Kring. En daar heb ik wel een uhh... dat was leuk.. Ja, ik was toen heel erg jong...

I: #00:24:36-8# je was een puber, zeg maar.

B: #00:24:36-5# ja, daar was ik puber.

I: #00:24:36-5# ja, veertien, zestien, zeventien....

B: #00:24:38-7# ...ja, en toen kwam Jan dus, uiteindelijk hé. Dat was achttien, negentien jaar. Dat hij dus ehh. En dan heb ik....Toen zijn we nog wel even bij VGJK gebleven, maar toen zijn we door Els Brouwer/ heb je van die naam wel eens gehoord? Els Brouwer? Ohh, want die is naar het HV gegaan. Die heeft ons meegenomen naar het HV. Die schijnt in Zeeland te zijn komen wonen. (....?...) Els die was zeer actief, maar in de Vrije Gemeente dan. Maar die Vrije Gemeente ging helemaal de soep in, dus vandaar dat wij allemaal naar het het HV gingen, de meeste tenminste.

I: #00:25:11-1# Wat voor school heb je hier gehad. Want je woonde in Amsterdam. Op welke school zat je?

B: #00:25:16-7# Ik heb de driejarige HBS gehad. Toen ben ik naar de vormingsschool gegaan, A en B akte gehaald...

I: #00:25:23-3# ..Voor?

B: #00:25:23-3# Kleuterleidster

I: #00:25:24-2# Oh, mooi...ja, toch wel onderwijsachtig, ja. En jij Geertje?

B: #00:25:29-7# Ik heb MMS. En daarna ben ik op de Montessori opleiding voor kleuters inderdaad terecht gekomen. En ehhh toen heb ik dus 4 jaar in het onderwijs gewerkt en toen ben pedagogiek gaan doen, wat ik overigens niet afgemaakt heb want ik kwam mijn man tegen en we zijn getrouwd. En ik werd zwanger en.... Ja, dat krijg je ervan...

I: #00:25:52-3# Zit in een klein dingetje, hè? (gelach)

B: #00:25:54-2# En daar kwam bij dat toen het kind geboren was, was ik behoorlijk ehhh, ja, ..vermoeid. Dus ik heb een half jaar wat je noemt, bij moeten komen. Ja, en ehhh, ja, dan houdt dat op. Maar ik heb dus daarna les gegeven op de opleiding de PABO aan ehh Montessori didactiek en methodiek. En daarna ben ik gastvrouw geworden van de afdeling onderwijs en heb ik alle buitenlandse groepen die hier naar Amsterdam kwamen, kijken naar het onderwijs, heb ik door het onderwijs geleid en programma's voor gemaakt. En lezingen gehouden in Frans, Duits en Engels.

I: #00:26:34-3# Zo,.. doe eens effe gek zeg!

B: #00:26:36-8# Ja

I: #00:26:36-8# Sorry, dit staat nu opgenomen. Maar, mmmm..En dan heb je het over lager onderwijs, middelbaar onderwijs. In dat domein was je werkzaam.

B: #00:26:48-4# Daar was ik (...?..).

I: #00:26:50-0# In Amsterdam.

B: #00:26:50-0# ...in Amsterdam, nou ja ook wel daarbuiten, maar meer natuurlijk Amsterdam. En dat was.. en ik kreeg ze overal vandaan. Uit Amerika, uit Zuid Afrika, uit Japan, ontzettend veel Japanners en ehhh, nou ja... Je kunt het zo gek niet bedenken, Duits, studenten uit Denemarken, studenten uit Duitsland... Dus heel veel hebben we toen gehad die naar Amsterdam kwamen...

I: #00:27:17-6# ...Ja, en in, op wat voor manier heeft jou, heeft dat, hebben die werkzaamheden jou, dit is een heel filosofische vraag, jou gevoed in je humanistische levensvisie...

B: #00:27:30-8# Ja, en ook dus in mijn visie naar de buitenwereld... En als je zo'n lezing hield voor zulke mensen dat je dat dan ook daarin verwerkte, maar dat ging automatisch eigenlijk..

I: #00:27:43-9# Ja, dat snap ik.

B: #00:27:45-8# Hè,...ehhh, bijvoorbeeld, dan kwamen er vragen van katholieke meisjes van ehh, jullie doen aan abortus. Nou, dan ging ik daar wel degelijk op in. Ik hoor me nog een keer zeggen; ja, ik begrijp dat het moeilijk is. Ik weet ook niet of ik het zelf zou doen, maar.... Hebben jullie wel eens nagedacht wat het is als je verkracht wordt en dat kind komt en wie daar dan de dupe van is? En toen kreeg ik van een non een compliment. Ik denk, nou mmmm, van een...

I: #00:28:21-3# Yes!

B: #00:28:21-3# Ga er maar over nadenken. Ik zal niet zeggen dat je het doen moet, maar... nou, ja dit soort dingen...

I: #00:28:29-6# Ja, wat fantastisch...

B: #00:28:32-1# Ja... en die vragen kwamen, en niet alleen dat, maar meerdere van die vragen...

I: #00:28:35-3# ...Het is een voorbeeld, eigenlijk...

B: #00:28:36-9# ..Ja, dit is een voorbeeld...

I: #00:28:39-2# ...Ja, ik me voorstellen dat het in jouw functie van toen, waarin je ook nog in alle talen, vier belangrijke talen sprak, dat je daarmee ook een belangrijke rol kon vervullen, om stukjes van jouw visie op het leven kwijt te kunnen, maar ook om jezelf daarin te vormen., denk ik, hè?..

B: #00:28:58-0# Ja, ja, ja...

I: #00:29:03-9# Mooi! Heb je ook een link gehad met het vormingsonderwijs? Humanistisch vormingsonderwijs?

B: #00:29:04-7# Nee, nee, nee, dat heb ik niet gehad. Wel dat ik vond dat het heel goed dat het er was en ik weet ook hoe Hetty werkte, want ze was mijn buurvrouw.

I: #00:29:17-4# ...Ja, oh ja?

B: #00:29:17-4# Ja, en dat heb ik dus ook... En Eric Happé is directeur geworden van het Eduard Douwes Dekker door mij. Want ik zat toen in het bestuur van, het hoofdbestuur van ehhh eigenlijk Amsterdam, met Chiel Verduin en nog anderen, en ehhh, Truus en Hennie Meijer, die zaten daar ook in! En ook Kees Luijendijk, is ook directeur geworden door mij. Die heb ik toen benaderd en gevraagd of hij dus inderdaad datzou willen doen. En die heeft gesolliciteerd en het ook gekregen.

I: #00:29:55-3# Ja ..maar je zegt: "door mij"; welk gezag of welke functie had je dan?

B: #00:29:58-3# Omdat ik in het bestuur zat van het HV in Amsterdam.

I: #00:30:07-0# Je zat in het bestuur van het HV...ja...

B: #00:30:08-7# Ja, vier jaar gedaan.

I: #00:30:10-3# Oké. In welke periode, weet je dat nog?

B: #00:30:13-5# Nou... zo... 1979 zo ongeveer.

I: #00:30:16-6# ..Oké.

B: #00:30:16-6# Maar was dat het bestuur van Amsterdam? Nou, het was..ik zit dat net te denken...Het was ...huizen werden opgezet, het Gerhardhuis, Het Polak en Eduard Douwes Dekker DD. Ja, maar ik zat wel, ik zat met Meervoort samen in ..want Meervoort was niet van het bestuur van de Tuinsteden. Jawel... Meervoort was voorzitter van de Tuinsteden... Ja, ja, dan was het met Meervoort...

I: #00:30:43-1# Ja, oké...dan had je dus ergens een plek, overkoepelende meningsvorming...

B: #00:30:47-4# Ja, ...wie er zorgde voor die huizen...

I: #00:30:49-2# Humanistische huizen?

B: #00:30:52-2# Precies...

I: #00:30:52-2# Humanistische verzorgingshuizen...

B: #00:30:53-7# De HSHB die bouwde dus, of zorgde voor de bouw van de tehuizen...Daar zaten Chris en Hennie Meijer ook in. Dat waren ook heel actieve mensen...

I: #00:31:04-7# Die naam heb ik nu ook opgeschreven...Zijn die er nog?

B: #00:31:08-2# Hennie heb ik wel eens gehoord, maar Chris, die zat zelf ook in het Polakhuis, later...Dat weet ik allemaal niet meer. Want we zijn natuurlijk...je bent niet zo jong meer! Want we waren ook allemaal die leeftijd... het is nog een geluk dat je ons te pakken hebt gekregen..

I: #00:31:23-3# Nou...zo voel ik dat ook!

B: #00:31:27-6# En dan zijn we wel,... toen ik dit hoorde van die brief... ik denk, ja, toen heb ik haar opgebeld...ik zeg, moet je horen Geertje, dat is toch eigenlijk...en toen zijn we eigenlijk weer eens aan het opdiepen gegaan...Al die dingen...wat hebben we toen toch gedaan?

I: #00:31:40-0# ...Veel, hè! Want ehh, we zijn, we hebben nu denk ik nog maar een puntje van ehh, van ehhe, nou ijsberg wil ik het niet noemen, maar van de berg te pakken hè? Maar wat je zegt. Geertje over jouw ehhe functie, of je gezag of je deelname om te zorgen dat bepaalde mensen met een humanistische achtergrond

ook echt in die besturen konden gaan zitten van die ehh verzorgingshuizen...
humanistische tehuizen...mmm..... Zat jij daar ook in, Jo?

B: #00:32:16-2# Nee, daar zat ik niet in... Ze hebben wel Jan gevraagd, maar Jan was meer administratief. Ik heb daar nooit ingezet, nee.

I: #00:32:22-0# Jan was meer...?

B: #00:32:23-2# Administratief bezig. Die was altijd secretaris en...deed allerlei dingen...

I: #00:32:25-9# Ohh, een beetje op de achtergrond...

B: #00:32:27-1# En die *Libertijn*, ja, dat deed ie wel, vooral haar man, Floris, die deed de bijeenkomsten, was hij de leider van... Het is ook eens een keertje geweest dat hij er niet was of ziek was en dan heeft Jan het wel overgenomen. Ik vergeet nooit dat geboortekaartje wat je net zag, toen die avond toen waren we daar, toen naam Jan het over, en meteen die zelfde nacht is toen die jongen ook geboren. Dus, ehh, ik bedoel, daardoor weet ik het zo goed, dat Jan het weleens overnam.

I: #00:32:56-0# Dat vergeet je nooit meer natuurlijk.

B: #00:32:58-7# Maar haar man, Floris Felix, was geweldig. Ja, we kwamen heel graag. Hij kon heel mooi die bijeenkomsten...ja, formuleren, tot het een geheel was... als we teveel afgeleid werden, weet je wel, dan bracht hij dat toch wel weer tot een geheel. Ja, hele mooie bijeenkomsten...

I: #00:33:17-5#ja, zat hij ook in het onderwijs?

B: #00:33:19-3# Ja, hij gaf natuurkunde en ehhh hartstikke buitenkerkelijk...Godsdienst was het niet, het was de wetenschap en ehhh godsdienst kwam daar niet bij te pas. En hij was dus eigenlijk een geboren humanist...

I: #00:33:37-0# In hoeverre heeft hij dan ook betrokkenheid gehad, of zich betrokken gevoeld bij de ...ehh De Vrije Gedachte, is dat hè?

B: #00:33:45-9# Ja, Vrije Gedachte dat was die helemaal niet in een god geloofden..

I: #00:33:49-1# Ja, de atheïstische club...

B: #00:33:51-0# Nee, daar zat hij niet bij...

I: #00:33:56-3# De Dageraad...

B: #00:33:55-4# De Dageraad!... o, ja...die zaten wel in het bestuur ook van het Leo Polakhuis ...Daar zaten van de Dageraad ook in.

I: #00:34:04-6# Ja, nee, ik vergis me hoor. De Dageraad was volgens mij ook een woningbouwcoöperatie?

B: #00:34:08-6# Ja..

I: #00:34:10-2# Nee, de Vrije Gedachte...

B: #00:34:10-2# Ja, je had de Dageraad , maar je had ook de ehhh...

I: #00:34:17-8# Ik ben even... ik

B: #00:34:17-8# Even kijken de atheïsten...

I: #00:34:21-2# Ja, ...die bedoelde, die bedoelde ik inderdaad...

B: #00:34:21-3# Heet het vrijdenkersbeweging, vrijdenkersbeweging?

I: #00:34:22-3# Vrijdenkersbeweging, die bedoelde ik straks!

B: #00:34:24-7# Ja, de vrijdenkers, Ja, ja, ja...Ik zat te denken; Vrije Gemeente, HV, vrijdenkersbeweging...

I: #00:34:31-7# Als het maar vrij is!

B: #00:34:33-9# Vrijdenkers was helemaal weg(...?..). HV zat in het midden en de Vrije Gemeente was toch nog een beetje godsdienstig...

I: #00:34:37-8# Precies, zo was het....die volgorde.

B: #00:34:38-8# Zo was het, ja...

I: #00:34:40-4# Maar daar was je man niet zo op betrokken.

B: #00:34:41-9# Nee, maar hij was van binnenuit, kan ik eigenlijk wel zeggen, maar hij was geen vergadermens, totaal niet. Maar wel gericht op mensen en ehhh, maar niet...

I: #00:34:59-0# Hij was gericht op het goede gesprek, eigenlijk?

B: #00:35:01-3# Hij was voor de gesprekken...

I: #00:35:02-1# .Ja, precies, en dat is nog wat anders dan dat je vergaderingen met betrekking tot beleid, of eh, daar was ie niet van...

B: #00:35:08-2# Daar had ie totaal geen kaas van gegeten

I: #00:35:12-0# Nee, maar dus allebei uit het onderwijs. En jouw echtgenoot, Jo? Die was vooral administratief, zeg je...

B: #00:35:18-0# Ja, die zat ook op ehhh, Eerste Rotterdamse Bank, ABN-Amro is dat later geworden..

I: #00:35:23-0# Dat was ook echt zijn ehhh... zijn eh...

B: #00:35:23-7# Ja,...toch in de directie? Ja,ja, hij was onderdirecteur van ABN-Amro. Dat is ie geworden. Maar toen kon hij met vervroegd pensioen, wat nu jammer genoeg niet zo is, en dat heeft ie ook aangenomen. Toen is ie er ook uitgestapt.

I: #00:35:39-4# Oké! Daar heeft ie goed aangedaan, toen?

B: #00:35:40-6# Ja! we hebben een reuze tijd gehad.

I: #00:35:49-6# Oh, wat heerlijk,

B: #00:35:49-5# Hij heeft bijvoorbeeld samen met Rudink gewerkt, op de directiegang, nou, daar zat hij dus. Dat zei ik al...administratief, dus alles was... de *Libertijn* ook en ehhh dit soort dingen.

I: #00:35:54-3# Ja, dat klopt?

B: #00:35:57-0# Dat deed hij wel...

I: #00:35:57-0# Toen dacht ik, dan heeft hij dat in zijn beroepsleven waarschijnlijk ook gedaan. Dat is aan de orde als ik het goed begrijp. Ja, de mmm, jullie zijn.... waren dit huiskamer...huiskamerbijeenkomsten hebben jullie ook georganiseerd?

B: #00:36:15-0# Ja het waren huiskamerbijeenkomsten. Dat was het allemaal.

I: #00:36:16-7# Ja, dat was het allemaal, maar jullie waren ook wel een kring, hè? Een afdeling. zeg maar. Afdeling HV...

B: #00:36:20-8# Ja, maar het was ook een huiskamerbijeenkomst.

I: #00:36:24-6# Het gebeurde altijd bij mensen thuis, hè?

B: #00:36:27-0# We hadden soms wel eens een hele groep. En ook wel eens...ja, het Geuzeneiland gingen we dan nog wel een keertje naar toe dan. Dat was ook nog wel eens. Maar daarnaast eigenlijk. Daarna hebben we nog eens... want waar Jan dus, wat ik daarnet over had toen Peter (?) geboren werd, toen hadden we ook ergens een buurthuisje, of zoiets in Sloterveer... dat huurden we dan ook voor zoiets. Maar toen waren we al groot geworden, want toen hadden, tenminste wat geld van...?...laat ik het zo zeggen...

I: #00:36:47-3# Ja, precies... En hoe is het voor... Jullie hebben allebei, jullie zijn allebei moeder geworden... jullie hebben dus kinderen gekregen.. hebben jullie daarin...hebben jullie... ja... is misschien een impertinente vraag, maar leven jullie

kinderen nog of een van jullie kinderen nog?

B: #00:37:11-3# Allemaaleen van mij leeft nog.

I: #00:37:14-8# Allemaal!.. En weten zij van jullie gesprek van vandaag?

B: #00:37:19-5# Ze weten ook allemaal van het Humanistisch Verbond, dat weten ze wel, Ze zijn het zelf niet...

I: #00:37:21-2# Ja, hoe staan zij daarin?

B: #00:37:23-3# Ja, ja Hoe zijn jullie er toch allemaal toe gekomen. Vooral een zoon die zegt; nou, jij met je humanisme van de mens, de mens is niet zo goed. En... er zijn hele discussies...

I: #00:37:32-5# Oh, wat mooi!

B: #00:37:33-8# Hij houdt niet van de mens. Hij zegt; de mens is slecht met elkaar en zo, ja, ja, We hebben daar hele discussies over... En jullie maar enthousiast zijn over de mens.

I: #00:37:45-8# Ja, kon je dat volhouden?

B: #00:37:47-9# Ja...

I: #00:37:48-9# Het waren mooie discussies natuurlijk...ja...

B: #00:37:50-5# En ze zijn ook niet bij...ehh ze zijn nergens bij.

I: #00:37:53-5# Nee, maar hebben ze een eeh... je merkt waarschijnlijk wel iets van hun levensvisie. Sluit die een beetje aan op jouw levensvisie?

B: #00:38:01-3# Ja, dat is allemaal hetzelfde, ja, zo'n beetje wel...

I: #00:38:03-2# Ja, Ja... Geldt dat ook voor jou Geertje?

B: #00:38:04-4# Ja, bij zowel mijn zoon als mijn dochter

I: #00:38:06-9# Ja?

B: #00:38:06-9# Ja, ja, ja. Helemaal buitenkerkelijk, maar ze zijn nergens lid van. maar ze leven er wel naar...

I: #00:38:17-3# Ja, precies, ja, ja...

B: #00:38:17-3# En, eh, ook hun instelling, hun manier van omgaan met mensen is toch...ja, je moet het zelf doen, hè. En er is niemand die je daarbij helpt. Precies, dat zegt Aldo ook, ja..

I: #00:38:29-7# Ja?

B: #00:38:29-7# Ja, ja ...en dat is eigenlijk toch een beetje hun uitgang...

I: #00:38:36-9# Ja..

B: #00:38:36-9# Ja...En ze willen het ook zelf doen. En ze willen... ze willen het ook zelf doen...

I: #00:38:39-8# Ja...waarschijnlijk hebben ze ook ervaren dat dat er wel toedoet!

B: #00:38:42-5# Juist! Ja, ja, ja,

I: #00:38:44-8# Net als jullie zelf...

B: #00:38:45-1# Precies... En eerlijk gezegd moet ik... heel erg blij ben ik eronder dat ik niet met een kerk te maken heb, want dat is oorlog. Kerk is oorlog. En dan worden ze wel kwaad, de kerkelijken, maar, ja als ze eenmaal hun... ehhh gevonden hebben, dan willen ze dat uitdragen en dan gaan ze je bewerken en dan krijgen ze ruzie van ja... die is gereformeerd, en die is dit en die is dat en dan hup... nou, dan heb je oorlog! Want dat zie je nu met IS en alles... hè... het is... de Islam is nu de schuldige en dan denk je, ja, jongens, maar... zo ligt het niet.

I: #00:39:27-5# Het ligt waarschijnlijk iets minder eenvoudig...

B: #00:39:29-3# Het is minder eenvoudig en dan komen de slechte eigenschappen eigenlijk van de mens naar boven...dit zijn eigenlijk... is dit een humanistisch idee over wat we in die dagen bespraken, alleen zijn we niet verder in die jaren... ja.

I: #00:39:44-1# Ja... dat speelde toen heel erg..

B: #00:39:46-4# Dat speelde toen ook zo erg. Wat jij hier nu net allemaal zit te vertellen.

I: #00:39:51-3# Ja, ja, de macht van de kerk en de invloed van de kerken... en binnen de kerken zelf ook, al die ontwikkelingen natuurlijk in de jaren zestig. Met de nieuwe paus destijds... maar ook de afscheiding binnen de protestantse gemeenten en zo...

B: #00:40:05-1# En ehhh dat vind ik eigenlijk het trieste van de mens, ja, religie komt van binnen uit. En mijn man zei altijd; je moet de wetenschap hebben, de wetenschap komt van buiten. En je moet onderzoeken, dus je moet steeds weer kijken; hoe zit het in elkaar. Je moet steeds weer kijken is het dit, is het zus, is het zo. En dan kan je je vergissen, en dan begin je weer opnieuw. Maar bij de kerk is het; Dat is het! En als je dan zegt wat Spinoza gezegd heeft ehhhh. Zeggen de mensen God is degene die alles gecreëerd heeft en daar is Spinoza tegenin gegaan en die heeft een boek geschreven en die heeft gezegd; dat boek is, zijn de woorden van de

mens. Nou dat is hem niet in dankbaarheid afgebracht.

I: #00:40:57-2# Nee, die geschiedenis hebben we dan beetje bij beetje wel gevolgd. Of kunnen, kunnen... dat gold natuurlijk voor meer mensen. Maar lazen jullie eigenlijk ook boeken, zoals... in de groepen of met elkaar?

B: #00:41:08-9# Ja, van de ...hoe heet het van de individuatie geloven(?). ehh, ojee, die had heel veel boeken geschreven... mmm... Ja we hadden ook van die boeken erbij... van Socrates tot Bergzoon (Bergson, een Franse filosoof, red.) En dat soort boeken..

I: #00:41:23-1# Kijk, ja, zijn filosofen, hè?

B: #00:41:24-6# Ja. de filosofen, de filosofische boeken.

I: #00:41:28-1# En die bespraken jullie ook met elkaar.

B: #00:41:28-8# Ook wel eens, er was weleens zo'n boek, ja, dat gebeurde ook wel...

I: #00:41:31-7# Wat leuk!

B: #00:41:35-5# Dat waren heel... boekbesprekingen, dat zat er ook in natuurlijk...

I: #00:41:37-6# Dat waren toch mooie bronnen om met elkaar eens echt over... ja je mening te vormen en te slijpen, denk ik hè?

B: #00:41:45-3# En over muziek ook... muziek... en alle cultuur eigenlijk, alles, muziek ook. Tijn en Fried (?) de Jonge woonden in Betondorp en die konden zo mooi... de ene viool spelen en de ander piano. Dat hebben we... nog wel... hele zondagochtenden wel eens dat ze ergens speelden. Ik denk niet dat jij dat mee hebt gemaakt. Het kan nog voor jouw tijd zijn geweest... Ja... Dat waren echt hele leuke... en, ehh... Jan Berkhout, die zo prachtig piano speelde. Die kon prachtig piano spelen. Potztausend! Jan Berkhout.

I: #00:42:15-3# Ja... een bekende naam.

B: #00:42:16-9# Een architect.

I: #00:42:12-7# Ja.

B: #00:42:14-3# Architect, ja...Die is ook ergens. Die zat ook toen in de Tuinsteden. Die zat in de....Die zijn toen ook verhuisd....Ja, die zat op Geuzenveld... Kijk, dan gaan ze weg. Dan gaan ze...zo is het eigenlijk...

I: #00:42:24-9# Uitwaaiëren.

B: #00:42:24-6# Uitwaaiën, en dan. Zo is het eigenlijk een beetje uitgebloeid... En zo

is het uitge... nou, ja, uitgeblazen.

I: #00:42:30-0# Ja.

B: #00:41:24-2# Ja, nou ja... het klinkt eigenlijk ook wel een beetje organisch.

B: #00:42:33-8# Ja, klopt..

I: #00:42:33-8# Want eh... Maar ik ga nu even terug naar die muziek. Waren ze dan ook... eh... Als ik jullie zo hoor dan hebben jullie, in ieder geval jij, noemt dat, genoten van naar muziek luisteren. Want er waren... Kennelijk...

B: #00:42:50-4# Van Haydn konden ze spelen, hè... dat was piano, dat was hoe heet het.

I: #00:42:56-7# Cello, viool, denk ik.

B: #00:42:56-9# Ohhh, hartstikke mooi, enzovoort... Dat staat me nog altijd bij. Ik zing het alweer in mijn hoofd, weet je wel.

I: #00:43:01-8# Ja?

B: #00:43:01-8# Dat was een van de eerste dingen...want ik was jong. Dat ik het allemaal zo mooi vond en heerlijk.

I: #00:43:08-4# Dat komt zo lekker bij je binnen allemaal..

B: #00:43:10-7# Ja, ja, ja... Ik weet ook nog, dat was een meisje, die kenden..., die kon zo mooi gedichten voorlezen. O, ja, dat hadden we ook. Die woonde op een woonboot... Die woonde op? Op een woonboot, aan een van de grachten. De Prins...gracht? We hebben ook wel...dat soort dingen hebben we meegemaakt.

I: #00:43:26-3# Hoe hebben jullie in die periode er voor gezorgd dat die groep groter werd? Je hebt het al een beetje genoemd hoor, indirect, maar gingen jullie ook de deuren langs? Ik weet van een van de mensen die ik gesproken heb..ehh...

B: #00:43:49-7# Ik ga niet eh... nee, dat deden we niet, niet leuren.

I: #00:43:47-1# Dat eh... nee, mij ook niet persoonlijk, maar in de periode van de volkstelling, in de jaren zestig zijn er wat volkstellingen geweest en daar werd natuurlijk toch nog steeds, helaas, bent u kerkelijk...Er werd niet eens gevraagd of je buitenkerkelijk was, volgens mij, er werd gevraagd bij welke kerk hoor je, hè!

B: #00:44:08-4# Ja.

I: #00:44:08-4# Maar eh... dus er werd wel langs de deuren gegaan om mensen te.. dit gaat om de volkstelling, maar er waren, nou... In Amstelveen werden bijvoorbeeld avonden georganiseerd waar mensen die dus niet bij het HV waren maar die wel

eigenlijk werden geënthousiasmeerd; kom naar die avond en wordt lid van het HV!
Dat is niet iets waar jullie nu een belletje gaat rinkelen, hè?

B: #00:44:34-0# Nee, absoluut niet. Dat deden we niet. Je moet het van binnenuit doen en als je het niet doet dan doe je het niet. En je kan komen maar niet ehhh gaan zeggen; je moet.

I: #00:44:42-1# Nee, nee, nee zo is het ook niet gegaan door jullie collega, hoor. Zeker niet! Maar het was wel van belang om dat humanisme een beetje onder de mensen te brengen, hè?

B: #00:44:49-2# Natuurlijk, dat wel..

I: #00:44:51-9# Dus mensen te enthousiasmeren, zeg maar.

B: #00:44:54-6# Ja...Ja dat is best veel met de *Libertijn* gedaan, natuurlijk. Dat werd met de *Libertijn* gedaan..

I: #00:44:58-3# Ja, dat hoor ik je eigenlijk zeggen, ja. Eh hh, de naam, de Ark in Nunspeet, zegt jullie dat iets? Een huis waar jullie bij elkaar kwamen?

B: #00:45:07-8# Was dat niet van de socialisten? Ja, ik wou net zeggen.. Dat was, jaaaa, ja.

I: #00:45:11-6# Ja, nou ja, goed, eh hhh.

B: #00:45:14-8# Ja, ja, ja,...Nee, ik ben daar nooit geweest...

I: #00:45:17-4# Nee, nee het is voor jullie de Meent, hè?

B: #00:45:19-4# Saskia, mijn schoondochter haar ouders, dat waren de Kats... de Katten... mijn schoondochter he, die in de Katten was. Ja, dat waren de Kats... Die waren van de blauwe knoop, en weet ik veel, dat zagen we zondag nog...had (?) gezegd: geef die fles eens door... Maar niet via mevrouw de Kat, want die is van de blauwe knoop. Die zaten ook, die zitten in de NIVON.....Ja, precies, daar is mijn zoon mee getrouwd... met een van die dochters, natuurlijk. Zodoende, ja... Ja, het NIVON, het NIVON... Daar heeft mijn zoon nog bij gezeten, bij het NIVON... Heeft die er ook nog gezeten...Jullie Gerard...ohhhh. Ja, nou. Toen ie op het Cartesius zat...ja, dat zal wel... Ja, ja... dat is ook allemaal opgehouden, maar goed eh hhh... ja, ja, ja.

I: #00:46:11-0# O, ja, maar misschien, het heeft misschien weer iets anders geboren doen worden, zeg maar.

B: #00:46:16-2# Waarschijnlijk, waarschijnlijk.

I: #00:46:19-4# De, hebben jullie ooit iets te maken gehad met de internationale humanistische vereniging, unie...(de IHEU red.)

B: #00:46:30-9# Ik weet wel dat het georganiseerd werd. Ik dacht dat Chiel Verduin daar ook erg actief in was, maar... Ik dacht dat het hoofdbestuur allemaal was... Ja, Nee, maar ik zei dus daarnet hoofdbestuur, maar ik heb met Neervoort in de Rozenstraat hadden we dan vergadering en dan kwamen dit soort dingen wel naar voren... Dat zou kunnen! Ja, en daar was ehhe Chiel Verduin en nog een paar en we hadden daar, had het HV een keldertje op de Leidsekade en daar kwamen we dan samen. En dat was onder leiding van Neervoort. Maar echt contact, ik persoonlijk niet.

I: #00:47:14-6# Nee... het is meer dat je op de hoogte werd gebracht.

B: #00:47:17-7# Ja ..precies...

I: #00:47:17-7# Dat je met elkaar sprak over hoe... dat het belangrijk is dat je ook internationaal en Europees georganiseerd werd...

B: #00:47:24-4# Ja, ja, ja... ieder werd, was in een andere groep eigenlijk. Je was geïnteresseerd en dan hoorden we dat wel weer op de bijeenkomsten, maar niet allemaal natuurlijk...

I: #00:47:35-7# Nee, dat begrijp ik zeg... nee, hoor... dat is helemaal helder... Hebben jullie iets te maken gehad of heb je je verwant gevoeld met de landelijke vrouwengroep van het HV?

B: #00:47:46-7# Nou... heeft die bestaan? Dan weet ik niet eens dat die bestaan heeft... Ehhe, ik weet dat er een vrouwengroep was, maar zodra het vrouwengroep was kreeg ik het heen en weer... Ik wilde niet alleen met vrouwen, want ik heb een MMS gehad en ik heb gezworen; als ik een dochter krijg, nooit naar de MMS... Dus, ehhe...

I: #00:48:01-4# Het klinkt alsof je ervaringen hebt opgedaan die roepen om een mengvorm...

B: #00:48:08-3# Ja... nou. Die mening is inderdaad dat die meiden altijd het hadden over opmaken... kletsen... pesten... och daar heb je die griet... Nou, nee, het lag me niet.

I: #00:48:26-7# Dus alleen vrouwen...

B: #00:48:27-6# Alleen vrouwen, nee ik moet vrouwen en mannen. Ik kan beter met de mannen overweg dan met vrouwen. Daarvoor ben ik kennelijk te bree...(..?...). Ja, ik zit nog verder te denken.. Ja, daar zijn heel veel mensen bij ons... We hadden ook een Chinees stel Oh bin Yung (?). En we hadden...Die zijn allemaal uitgewaaid...zo is het gelopen.. Eigenlijk toen we allemaal wat ouder werden en kinderen kregen...en in Nederland ons verplaatsten, want die is naar Friesland gegaan...Ja, ik heb ook nog wel contacten met andere mensen gehad, maar dat is allemaal verlopen...Ja, heel...Eigenlijk wel jammer ...Ja, eigenlijk jammer. Want jij bent toen terecht gekomen nog in het Cartesius, want daar heb je in de bibliotheek... Ja, dat was in de

bibliotheek. Ja, oké, maar dat deed je toch... Ja, ja... ja ik kreeg een tweeling erbij. Ik had een jongen, en toen kreeg, dat jongetje en toen kregen we er een tweeling bij en toen werd het teveel... Want ik had eigenlijk weer terug willen komen bij het onderwijs.

I: #00:49:21-4# Want wat deed jij dan?

B: #00:49:22-6# Bij het kleuteronderwijs.

I: #00:49:23-7# Ja, oh ja, ja, ja, ja, Daar bleef je ook werken toen je eenmaal moeder was... voor de eerste.

B: #00:49:27-6# Nee, nee, dat mocht niet. Nee, dat mocht niet, dan moest je ophouden. Maar ik had altijd gezegd; ik ga weer terug, maar dat is er eigenlijk nooit van gekomen. Dat komt doordat ik me met andere dingen bezighield. Jan zijn moeder die was...

I: #00:49:39-0# Maar je ging dus wel naar dat Cartesius...

B: #00:49:41-6# Ja, dat waren, de kinderen zaten daar, hè. Dus dan zat ik daar bij het..

I: #00:49:43-7# Daar zat je als vrijwilliger...

B: #00:49:45-1# Ja, dat soort dingen. Want daar zat Jan ook, die zat ook in het bestuur van Cartesius. We hebben wel voor die scholen gewerkt, natuurlijk...

I: #00:49:51-4# Wat mooi, ja

B: #00:49:54-5# We leefden wel in het onderwijs, want de kinderen van mij zijn ook in het onderwijs... net als Saar?

I: #00:49:57-4# Echt waar? ja, ja, ja, dus dat is bijna genetisch bepaald...

B: #00:50:00-4# Ja, dat kun je wel zeggen (?)

I: #00:50:04-7# Hebben jullie dan eigenlijk ook, ik denk even aan vooral nu jouw echtgenoot, Jo... ehhe. Ik zie hier staan ehhe, ik zie hier verschillende namen nog staan. Ik heb een spiekbriefje hoor, zeg ik voor jullie en voor de geluidsopnamen... mmmm... Stichting Steunfonds Praktisch Humanisme, zegt dat je iets?

B: #00:50:21-7# Ja... wat was dat... ja... mensenkinderen...

I: #00:50:28-6# Ik denk dat dat een steunfonds is geweest, waarvoor natuurlijk geld bijeengeraapt moest worden, maar dat die bijvoorbeeld heeft gemaakt, maar ik weet dat niet zeker, dus ik bega misschien nu een enorme, domme, dom gedoe, maar dat die wel mogelijk heeft willen maken dat er humanistisch raadsliden bij het leger kwamen, humanistisch raadsliden bij defensie...ehh bij justitie en humanistisch

raadslieden in het vormingsonderwijs en in de zorg...

B: #00:51:04-7# Ja...

I: #00:51:04-7# Daar was geld voor nodig ten opzichte van bijvoorbeeld de aalmoezenier, de predikanten die in die domeinen natuurlijk wel werkzaam waren en ook fulltime betaald werden, maar waar door het HV, en ik denk mede door jullie enthousiasme en mensen zoals jullie, dat die...en jouw moeder was natuurlijk raadslid... raadsvrouw...

B: #00:51:27-6# Mijn moeder... mijn moeder zat met dat praktisch humanisme, ja.

I: #00:51:31-0# Ja, precies...

B: #00:51:31-0# Ja, ja, ja.

I: #00:51:32-4# En had je het idee of zij daarvoor betaald werd of dat het allemaal...

B: #00:51:34-6# Dat werd betaald, ja... het werd betaald. En toen met de trein van Woerden (moet Harmelen zijn, 1962, 93 doden, 52 gewonden red.) daar hebben ze ook... waren daar ook meteen humanisten bij toen die trein in Woerden ehhhh aangereden werd en daar hebben ze zich ook echt mee beziggehouden. Dat ze met mensen gepraat hebben die achterbleven en zulk soort dingen.

I: #00:51:58-3# Vertel eens, de trein van Woerden?

B: #00:52:04-2# Dat was dus een ongeluk en daar zijn nogal wat doden gevallen en toen ehhh zijn daar ook de geestelijke raadslieden bijgeweest... en ehhh.

I: #00:52:10-5# Voor de opvang, en nazorg?

B: #00:52:12-5# Bij de opvang voor de nabestaanden...

I: #00:52:13-3# Ja, oke.

B: #00:52:14-5# Ja, ja,...en we hebben ook gehad, en dat was ook nog een punt, dat wij mensen hebben die ehhh bereid waren op een begrafenis te spreken...

I: #00:52:26-7# Ja, precies. Ja, dat is leuk dat je dat zegt... of goed...

B: #00:52:31-5# Dat was eigenlijk in de tijd dat wij al een beetje wegwaren... Dat wij al een beetje wegwaren... dat hebben onze opvolgers kennelijk gedaan... Ja, dat hebben de opvolgers gedaan. Ik weet dat het wel bestond..

I: #00:52:37-6# Humanistisch uitvaartbegeleiding.

B: #00:52:39-0# Ja, de uitvaartbegeleiding... uitvaartbegeleiding, ja dat was er ook al allemaal. Dat werd allemaal opgezet in die tijd.

I: #00:52:48-0# Ja, dat is natuurlijk ook goed geregeld, hè? Dus jullie hebben wel een dijk van een bodem gelegd, hè!

B: #00:52:47-3# Dat dacht ik wel...

I: #00:52:51-2# .Vrouwen!

B: #00:52:52-4# Ergens een bodem, maar de rest is eigenlijk uitgewaaid.

I: #00:52:58-8# Nou... zal ik daar iets over vertellen?

B: #00:53:01-0# Vertel maar.

I: #00:53:01-0# Ik had eigenlijk voor jullie.. en ik zal , als jullie dat leuk vinden, dat goed vinden, daar nog een papieren versie van toe kunnen sturen aan jullie. Het HV is ongelooflijk actief, heeft momenteel 14.000 leden!

B: #00:53:26-1# Landelijk!

I: #00:53:26-1# Landelijk, en het zijn er ooit 15.000 geweest, ook 13.000, dus het is weer een beetje aan het klimmen. Maar wat natuurlijk een ongelooflijke impact op de hele samenleving heeft, zeg ik als groentje, is de natuurlijk de computer.

B: #00:53:37-8# Ja... de?

I: #00:53:38-8# De computer!

B: #00:53:39-7# Ja, ja...

I: #00:53:41-5# Want de post, dat weten jullie beter dan ik, die komt niet zoveel meer binnen. Eigenlijk gebeurt alles via de computer. Via websites, via e-mail en het HV is een hele moderne organisatie geworden... Ik wil niet zeggen dat ze nog alleen nog maar via de computer, of via email communiceren, maar voornamelijk...

B: #00:54:06-4# Ja...

I: #00:54:06-4# :10-0# Ik was vorig jaar op de landelijke algemene ledenvergadering, en daar... waar jullie ook heel vaak zijn geweest...

B: #00:54:12-1# Nou, op de fiets.

I: #00:54:16-0# Op de fiets, precies, naar Utrecht, en daar ehhe nou ja, daar is er natuurlijk dan gelegenheid voor mensen om eens even, vanuit het land om te vragen; hoe zit dit, hoe zit dat... En er stond toen een meneer op uit de regio ergens in het oosten van het land, en die wilde toestemming hebben om e-mailadressen te mogen gebruiken van leden, om voortaan de post via de email te doen. En daar werd gelukkig wel fel op gereageerd. Hij bedoelde het als uitbreiding van mogelijkheden.

Maar iemand, er stonden een paar mensen op die zeiden: die post moet blijven want er zijn heel veel leden onder ons die geen emailadres hebben of niet met de computer vertrouwd zijn...

B: #00:54:59-6# Ik ben er wel mee vertrouwd, maar ik wil geen emailadres hebben.

I: #00:55:02-3# Kijk!

B: #00:55:05-5# Bijvoorbeeld hier ook, hè. Wij zijn hier, dit is een huurwoning en alles gaat allemaal via de e-mail. Dan bel ik op, ik zeg; hoor eens, ik wil het niet. Dan stuur ik het wel per post. Ik zeg, dan stuur het maar per post. Zorgverzekeringen; alles gaat via email. maar dat wil ik niet.

I: #00:55:23-4# Nee, nee...

B: #00:55:23-4# Het is misschien een eigenwijs iets, maar... hoe heet het, de financiële dingen, dat doet wel mijn zoon voor me, hoor. Maar ik heb hem wel hoor, de tablet en hij gaat straks ook mee met vakantie. Want ik zoek wel alles zelf lekker op enzovoort...

I: #00:55:36-4# Mooi.

B: #00:55:36-4# Cultureel vind ik het heerlijk. Ik kan opzoeken wanneer... eh, hè, wat er in het Rijksmuseum is, wat er in de Hermitage is...

I: #00:55:42-0# Ja, mooi... ja.

B: #00:55:42-7# Dat doe ik allemaal wel, maar ik heb geen zin...en als ik wat wil zoeken of zo, weet je wel, over ziektes of wat ook...

I: #00:55:48-2# Kijk voor de aardigheid eens op Humanistisch Verbond.nl.

B: #00:55:49-0# Ja, goed!

I: #00:55:52-9# Maar het is echt...

B: #00:55:52-9# Ja, nee, dat kan ik doen.

I: #00:55:53-8# Een prachtige...

B: #00:55:56-9# Ik heb er eigenlijk nooit aan gedacht. Nee... Dat kan ik zo doen...

I: #00:55:57-2# Nee, dus ik dacht...

B: #00:55:57-4# . En ik kan zo lezen... ja, natuurlijk. Stom! Heb ik nog nooit aan gedacht.

I: #00:56:01-0# Geeft niet, maar omdat jullie zo zeiden van, nou het is helemaal

uitgebloeid...

B: #00:56:04-8# Ja, kan ik zo doen...

I: #00:56:04-8# Denk ik, nou, dat is niet helemaal waar. Het heeft wel een beetje, een tijdje, voor zover ik het weet hè, eh, ook net als heel veel andere organisaties moeten zoeken naar wat is nou een goede manier... en dan weer een nieuwe voorzitter en dan weer een nieuwe directeur en...nou en in een tijd waarin mensen zich liever niet meer willen verbinden, maar wel alles willen hebben en willen doen, denk ik dat ze, vind ik... Maar goed dat is dan nu mijn idee, dat ze echt heel flink op de kaart staan en dat ze heel erg snel en, vind ik, fijn reageren op allerlei politieke ontwikkelingen.

B: #00:56:42-5# Ja, dat begrijp ik wel.

I: #00:56:42-1# Maar dat gaat dus allemaal via de computer...

B: #00:56:45-1# Ja, ja, dat begrijp ik...

I: #00:56:47-0# Dus dat mis je dan, hè!

B: #00:56:50-0# Ik ga ook wel mee... ik begrijp het hoor, ik geloof ook zeker dat jullie tijd, dat eh, nou we hadden (...?...?) op een gegeven moment...(?...?) denk ik ook (...?) weet ik wel zeker. Wij hadden... Ik hoef niet meer.

I: #00:56:57-9# Nee, nee, nee, maar je bent op de hoogte...

B: #00:57:00-2# Als ik, als ik in de tram zit en de bus zit, alles, babababam, en dat facebook, wat ik allemaal hoor... ik word er naar van. En de onaardigheden en alles wat er ook mee gebeurt, er zijn natuurlijk dingen wat je kunt opzoeken. Heb je nou bijvoorbeeld... eh, ik noem maar wat, TBC of kanker, je zoekt het maar op... maar dat kan ik ook gewoon met mijn tablet doen, daar hoef ik niemand voor verder te hebben.

I: #00:57:20-2# ja, precies. Dus, je gebruikt het heel open....

B: #00:57:22-9# Ik gebruik het wel, ja.

I: #00:57:23-7# Ja... nee, super... En jij, Jo? Kun je er wat mee? Sorry, Geertje!

B: #00:57:27-5# Op het ogenblik niet meer omdat ik zo goed als blind ben...

I: #00:57:31-8# Ja, je ziet het natuurlijk niet, nee...

B: #00:57:32-6# Nee, ik zie het niet en dat is het jammere, ja, dus eh...

I: #00:57:36-8# Ja, dat is wel een beperking daarvan, hè...

B: #00:57:38-5# Een behoorlijke beperking, dus ik moet het hebben van gesproken boeken of wat dan ook en ehhh, ja dat is natuurlijk een vraag...vroeger had je gesproken krant, maar die heb je nog, maar, ja dan had je "De dag van morgen" op de radio, en dat was goed...Er is nog zoiets dergelijks maar ehhh... Zo'n programma is er nog wel...

I: #00:58:08-0# Ja, dat is iedere avond.

B: #00:58:09-4# Iedere avond, van 11 tot 12 uur... Ik, weet (?)...

I: #00:58:12-2# Ik hoor het...

B: #00:58:12-3# Ja. Maar, echt van die gespecialiseerde dingen, zoals Humanistisch Verbond, dat is voor mij gewoon heel erg moeilijk en dat is jammer. Maar goed... ehhhh... Maar Buitenhof, Buitenhof, kun je dat nog wel volgen op zondag? Hè? Buitenhof, om 12 uur. Buitenhof kijk ik ook, inderdaad! En ook die filosofische... ehhh.

I: #00:58:37-3# Kwartet...

B: #00:58:35-7# Kwartet, kwartet ja, dat is nu weer bezig... Ja, ja, ja, ja. Maar als er een Engelse tekst of zo is... die kan ik wel verstaan, of Frans, maar als het dan een vertaling is, dan zie ik de helft. Dus dan moet ik heel snel, als ik het niet zo gauw...maar dan moet je eigenlijk drie dingen tegelijk doen.

I: #00:58:53-6# Ja.

B: #00:58:53-7# Want dan red je dat niet, hè? Dan gaat ook het te snel. Ja, en dan wil je...Of lezen en kijken.. En horen, dus ik moet horen en ik moet lezen en de helft lees ik niet dus dan moet ik combineren. En dat is de grootste moeilijkheid.

I: #00:59:06-2# Ja, dat begrijp ik.

B: #00:59:08-4# Ja, dus dat... nou, ja dat ligt aan mij. Ik bedoel, dat heb ik, dus. Ja daar kan ik...

I: #00:59:12-8# Nee, ...dat hoor ik je ook zeggen...

B: #00:59:13-4# Daar kan niemand wat aan doen...

I: #00:59:14-4# Nee. Nee, nee, dat hoor ik je ook zeggen, hoor. Maar dat is wel een..ehhh, een ehhh een omstandigheid...

B: #00:59:21-5# Ja, ja..

I: #00:59:23-6# Die...

B: #00:59:23-6# Die op je oude dag op je bord gelegd wordt...

I: #00:59:26-2# Ja, maar heb je dan bijvoorbeeld een suggestie of een vraag naar het HV waardoor jij nou toch iets... Ben jij nog steeds lid van het HV...

B: #00:59:41-8# Ja, ik ben lid en ik zou wel eens een, ja een soort gesprek willen met iemand over het Verbond of over... ja, weet ik wat...

I: #00:59:49-9# Het leven...

B: #00:59:51-3# Over het leven...

I: #00:59:52-7# Ik zeg maar wat...

B: #00:59:54-7# Ja, kijk eh, het is toch boeiend wat er aan de gang is. Ik begrijp dat dit doorgaat, dit digitale gedoe, daar ontkom je niet aan. Een kleuter van 1 jaar zit al met zo'n tablet. Hoe ze het moeten flikken weet ik niet, maar ze flikken het....Mijn achterkleinkind, 4 jaar, zondag....?

I: #01:00:23-5# Met een snelheid van heb ik jou daar, ja..

B: #01:00:26-6# En ik heb dus een meisje van 4 jaar die heeft zichzelf Engels geleerd. Oh, ja, dat kunnen ze ook... Ja, en die heeft zichzelf Engels geleerd en die komt bij het kinderdagverblijf en dan zegt de leidster, die zelf uit Engeland komt, komt bij de ouders; spreken jullie Engels? Nee. Hoe komt ze dan aan dat Engels? Ja, via de tablet! En dan speelt ze met haar poppen en dan zegt ze: ohh, are you tired? ohh, I bring you to bed... En dan zegt ze tegen haar grootmoeder die iets stoms deed in haar ogen, en grootmoeder zei; dat was ook zo: zeg ze..grandma don't do so silly! Ohh... 4 jaar!

I: #01:01:12-6# Dat is behoorlijk bij de pinken, hè?

B: #01:01:14-7# Ja, dit is dus een kind die behoorlijk bij is.. dus, kijk, die pakt het, Maar hoe pakken de andere kinderen het op?

I: #01:01:24-4# Maar dat zou voor jou een punt zijn om eens bijvoorbeeld met iemand van het HV of met een paar mensen vanuit die club een gesprek te hebben.

B: #01:01:31-3# Ja, een gesprek te hebben, hè... Een gespreksmiddag... Ja, bijvoorbeeld! ik zou best... en misschien kunnen zij een suggestie geven van; we hebben een groepje waar we mee praten... Ik zeg maar wat...Ja, maar er bestaat toch wat in Amsterdam? We hebben toch... Ja, daarom, daarom! Het bestaat wel! Ja, ik wou net zeggen. Staat het hier op het ogenblik in.. ik weet het niet.. Het bestaat wel... er staan bijeenkomsten in, meid. Dus daar kun je altijd naar toe, als je wil. Maar voordat ik dat gevonden heb...ben ik minstens drie uur verder! En dan heb ik zoiets van: gatverdarrie!

I: #01:02:07-1# ...Dat schiet niet op... nee, maar oké, maar ik neem de suggestie ter harte, want ik merkte het ook aan de gesprekken met de andere twee vrouwen dat ik

dacht; het eigenlijk zo raar dat jullie daar helemaal buiten vallen nu...

B: #01:02:20-6# Ja.. ja

I: #01:02:20-0# Of nauwelijks contact meer mee hebben, behalve met Geertje en Human wat vier keer per jaar komt.

B: #01:02:26-6# Omdat we lid zijn gebleven...

I: #01:02:27-8# Omdat je lid bent, ja. Nee, maar het is wel een punt wat ik mee zal nemen... het lijkt alsof jij nog wat wil vertellen, of wil vragen of wil weten..

B: #01:02:34-2# Nee, nou of we of al jouw antwoorden, alle vragen beantwoord hebben.

I: #01:02:47-7# ..ik zet hen even op...

B: #01:02:42-0# Daar kon je je laatst nog op abonneren, geloof ik hè?

I: #01:02:45-1# Ja, ja...

B: #01:02:45-1# Heb ik nooit gedaan?

I: #01:02:47-0# Nee, nee,...en je echtgenoot? Ook niet?

B: #01:02:48-3# Die was er toen al niet eens meer.

I: #01:02:50-6# Die was er niet meer. Nou *Rekenschap* of *Socrates*, dat tijdschrift, dat heeft bestaan vanaf 1951 en toen ik studeerde in de jaren '90 was dat er nog en is toen ten gronde gegaan. Maar het is overgegaan naar een ander tijdschrift en dat heet *Waardenwerk*... maar guts... dat is best een beetje wetenschappelijk. Heb jij daar iets mee gehad, met dat tijdschrift...

B: #01:03:16-0# Ik weet dat dat er was, maar echt ermee gehad, nee...

I: #01:03:19-2# Nee, nee...het verbondsblad *Mens en Wereld*, zegt jullie dat iets?

B: #01:03:24-9# Dat weet ik ook. Dat heeft ook bestaan, of niet, ik weet het niet meer...

I: #01:03:27-3# Ja, het heeft bestaan...

B: #01:03:30-6# Nee, daar heb ik niks mee gedaan...

I: #01:03:33-5# Is meer een weetje...

B: #01:03:33-5# Ja!

I: #01:03:33-5# Ja, oké. Mmmmm... De studentenvereniging op humanistische grondslag. Is de voorloper geweest, zo'n beetje, van de humanistische jongeren gemeenschap...

B: #01:03:50-4# Dat was met . dat was die muziek... Hans Ankum en Frien (?) en Tijn de Jong, dat waren ze. Die kwamen van die studentenvereniging. Ja...

I: #01:04:00-8# Die waren ouder dan 25 toen. Die waren toen ouder dan 25..of niet?

B: #01:04:06-6# Net zo...ik ook zo'n beetje, toen in die tijd..

I: #01:04:07-8# Hans Ankum noemde je ..

B: #01:04:09-2# Hans Ankum, die kwam uit Haarlem...

I: #01:04:16-7# Ja..

B: #01:04:16-7# En Frien (?) en Tijn de Jong. Maar die meneer de Jong, gossepjetje, die was ook een humanist hoor!

I: #01:04:18-8# Ja... wie, wie

B: #01:04:21-7# Ja, ja, de Jong. Familie de Jong, uit Betondorp. Uit Betondorp, ja..Ohh, meneer en mevrouw...het waren joodse mensen..

I: #01:04:32-0# Ik heb gesproken met mevrouw de Jong, mevrouw De Jong - de Rook...

B: #01:04:36-2# Zou best kunnen. Hoe oud is ze?

I: #01:04:39-1# 95!

B: #01:04:41-0# Ja.. Dat kan... dan is dat d'r geweest!

I: #01:04:41-9# En dat is een vrouw...

B: #01:04:43-0# Dan had ze twee jongens..

I: #01:04:44-3# A.E. de Jong. Nou dat is niet misschien dezelfde... maar het zou kunnen.

B: #01:04:56-3# Maar die jongens die kwamen uit de humanistische studentenvereniging.

I: #01:04:59-9# Studentenvereniging... oke, oke...

B: #01:04:59-9# Die zijn ook bij ons wel geweest. Ja, ja ..Daar gingen we toen nog wel mee naar het museum, in het begin, maar later is dat.... mmm, die waren niet

meer toen we met Haarlem en zo omgingen. Toen heb ik ze niet meer gezien. Toen kwam ze ons afhalen. Ze woonden toen al in de Kruisstraat...(....?....), ja, ja.

I: #01:05:20-2# En wat is nou in jullie herinneringen... wellicht is dat ook individueel, voor jullie verschillend. De laatste bijeenkomst of een laatste...ja, noem het een bijeenkomst, of een laatste plek waar mensen samen kwamen, geweest voor ieder van jullie die met het HV te maken had voordat het, je het gevoel had dat het is een beetje uitgewaaierd... Snap je?

B: #01:05:44-8# Eigenlijk niet hè. Nee, nee, nee nee...

I: #01:05:51-5# Het is toch zo een beetje zo... weggeëbd...

B: #01:05:53-6# Het is weggeëbd...We bleven nog wel bij elkaar komen, want we zijn ook nog wel eens bij de familie Lansink geweest, maar apart wel eens, weet je wel... ja.

I: #01:06:00-6# Los van elkaar.

B: #01:06:01-8# Los van elkaar.

I: #01:06:01-8# Ja, ja.

B: #01:06:02-0# De familie Groenhuizen...ja, de ehhhh

I: #01:06:08-3# Echt individuele contacten.

B: #01:06:09-3# Individuele contacten.

I: #01:06:09-3# Ja, ja... maar goed, het zijn wel contacten die...

B: #01:06:12-6# Maar die kregen ook allemaal kinderen, dus ze waren allemaal dezelfde leeftijd...Dus we zagen elkaar dat nog wel eens terug... ja, ja... en zijn er eigenlijk weinig van overgebleven... Ja, en ehhh... Eric, Eric is toen overleden. De Hapé. En ehhh. Kees Luijendijk is ook weg... Kees Luijendijk is overleden, Chiel Verduin... allemaal, Chiel Verduin... allemaal overleden... Meneer Voorts...(?...), Lansinks... allemaal overleden, allemaal zijn ze weg. Ja, ja, ja...

I: #01:06:37-4# Wat ik nu even ga doen en dat zet ik even tegen het opname apparaat is een foto pakken, ik weet niet of jij die dan kunt zien, Geertje, maar dan noem ik even wat namen op van mensen die hier op de foto staan. Want jullie noemen ook nu namen hè.

B: #01:06:52-0# Ja, ...die zegt jou niks, natuurlijk...

I: #01:06:54-4# Dat bedoel ik, precies... ehhh... maar hier Anton Constandse...

B: #01:06:59-0# Ja, nou zie je ...ik wou net zeggen...daar zie ik hem hè...

I: #01:07:02-4# Die zat ook in jouw fotoboek, hè?

B: #01:07:04-5# Ja, ja, ja.

I: #01:07:04-5# We zien hier een foto, Geertje, ter gelegenheid van het afscheid, ingesteld door dr. J.P. van Praag. O.a. uitgereikt aan Anton Constandse...

B: #01:07:14-9# Dat is hem, ja, dat is hem.

I: #01:07:14-3# En aan Annie Romein Verschoor.

B: #01:07:17-1# Ja, ja, die was er toen ook.

I: #01:07:19-0# En de juryvoorzitter was Henk Bongger.

B: #01:07:19-6# Henk Bongger!

I: #01:07:21-6# Jaaah, die ken je ook wel!

B: #01:07:21-1# Wie was dat?

I: #01:07:21-4# ..Henk Bongger!

B: #01:07:24-1# O, ja. Jaaahhhh. Oh Jaa. Ja, ja, dat was onze tijd.

I: #01:07:30-4# Ja, precies. En dan zie ik hier een foto, ...die beschrijf ik even, aan, ook voor jou Geertje. Bij het afscheid van Jaap van Praag op het congres in '69 werd door het Nederlands Madrigaalkoor uit Leiden en op tekst van Erasmus uitgevoerd een muziekstuk ten gehore gebracht Colloquia Familiara, aangekondigd door Piet Spigt.

B: #01:07:56-2# Piet Spigt, Piet Spigt... Was dat degene die(?...) bij ons kwam...jeetje... Nee, staat ie hierop, of is hij dat.

I: #01:08:03-1# Ik denk het, ja...aangekondigd door Piet Spigt...

B: #01:08:06-4# Nee, dat zegt me niets.

I: #01:08:08-8# Nee.

B: #01:08:08-8# Dat zal degene zijn geweest die wel eens, eens in het halfjaar, bij ons kwam.

I: #01:08:11-8# Ja, want hij zat echt volgens mij in dat eh...

B: #01:08:15-0# Ja, ik denk dat is... Polak, maar het is waarschijnlijk Piet Spigt geweest.

I: #01:08:18-8# Dan heb ik hier...

B: #01:08:18-3# Hier heb je de Utrechtse gracht..

I: #01:08:19-7# Kijk!

B: #01:08:22-2# Ha, ha, ha, Ja hoor!

I: #01:08:23-5# We zien hier een foto, Geertje, van het centraal bureau van 1957 tot 1981 gevestigd aan de Oude Gracht, je noemde het al, 152, in Utrecht.

B: #01:08:37-5# Ja, ja.

I: #01:08:40-7# En wanneer het bestuur van de Internationale Humanistische vereniging; eh hh International Humanistic European Union, de internationale europese unie, vergaderde in Utrecht, hing de vlag uit. (International Humanist and Ethical Union, IHEU red.)

B: #01:08:50-1# Ja, ja Ja, ja, ja, dat...

I: #01:08:53-6# Kun je je herinneren?

B: #01:08:53-6# Ja, ja, ja, ...leuk, leuk... leuk.

I: #01:08:56-7# Dan hebben we hier een foto van de topkaderconferentie in de Ark, in Nunspeet. Er staan nu helaas geen namen, maar misschien heb, kun jij...

B: #01:09:11-7# Contacten... want er waren humanisten die daar inderdaad wel mee eehhh bezig geweest zijn.

I: #01:09:17-7# Ja. zeker...

B: #01:09:18-8# Ik zie wel wat aan de gezichten, maar ohh, wie is wie? En het is zo klein hè!

I: #01:09:24-0# Ja, het zijn superkleine fotootjes, ja. En even voor de geluidsopname; we hebben gekeken naar een foto met kleine gezichtjes... ik vertel het aan...

B: #01:09:32-0# Jammer.. als ze groter...komen ze weer?... Oh, wacht even.

I: #01:09:37-9# Kijk! Ik heb nou een foto?...

B: #01:09:38-8# Dat is, hoe heet ie... eh h, heel makkelijk...Hilversum..., zijn dochter is net overleden... Zijn dochter? ja, zijn dochter... Hoe heet ze nou... iets met een S... Sophie...

I: #01:09:53-0# De namen staan hier zichtbaar hoor!

B: #01:09:55-0# Ohhh.

I: #01:09:55-0# Kijk, hoofdbestuur en functionarissen...

B: #01:09:56-9# Stuiveling!

I: #01:09:58-1# Ja, Stuiveling!

B: #01:09:59-5# Oh, Stuiveling, ja, Stuiveling.

I: #01:10:00-9# Ja, die naam zegt jou ook nog wat, Geertje?

B: #01:10:01-7# Ja, dat was professor Stuiveling.

I: #01:10:05-7# Precies!

B: #01:10:05-7# Nou is zijn dochter, die zat in... Was dat niet Saskia? Saskia, Ja, die...

I: #01:10:09-3# .Jaaaaahhh.

B: #01:10:09-3# Die is kortgeleden overleden, die is kort overleden, overleden, ja. Die zat in het ehhh. Ja... inderdaad.. Zie, die staat ook hier..ehhh... jeetje.

I: #01:10:19-8# Hoofdbestuur,...van links naar rechts ...twee onbekende namen..dat zijn die.....Geertje, ik zit een beetje te mompelen omdat ik even zit te lezen.

B: #01:10:40-8# Ja, dat begrijp ik.

I: #01:10:42-1# Goed zo...uhhhmmm zit..

B: #01:10:45-4# .Harry Lips.. Nee, zegt me niks... Harry Lips... ja, die zegt me ook wat... Waar was die nou. ohhh... mensen kinderen.. ja, nou lig ik vannacht in bed dit allemaal te doordenken.

I: #01:10:55-1# Nou, je kunt altijd bellen, hoor!

B: #01:10:56-8# Ja... hahahaha!

I: #01:11:00-0# En eh, Jo, Brandt Cortius.

B: #01:11:01-9# Brandt Cortius... juist.

I: #01:11:03-4# Warffemius.

B: #01:11:05-2# Nee, dat zag ik net al staan.

I: #01:11:05-5# ...Stempels, Polak-Schwartz, kennen jullie die?

B: #01:11:09-0# ..Nou, dat is die. Dat was mevrouw Polak Schwartz, was dat Henriette? Oh, dat is, ja. Dat is Henriette, en die was van professor Leo Polak.

I: #01:11:15-8# ..Precies, precies.

B: #01:11:17-2# En die woonden in Groningen.

I: #01:11:19-7# Oh, ja?

B: #01:11:19-7# Ja! Hij was prof. in Groningen.

I: #01:11:21-9# En hij was... oké

B: #01:11:29-0# Hele bekende gezichten... deze ook.. En zij kwamen ook in de Galerie bij mijn moeder.

I: #01:11:33-6# Oh, ja, oh, ja!

B: #01:11:33-6# En zeker Henriette...

I: #01:11:36-2# Heb jij, even tussendoor Geertje, jouw moeder is raadvrouw geworden. En weet je nog iets over hoe zij daartoe opgeleid is?

B: #01:11:45-4# Nou zij had maatschappelijk werk. Mijn vader overleed in '39. Hij was arts in Betondorp en ze hadden samen de praktijk opgebouwd. In de ochtend overleed hij, en 's-avonds was de praktijk verkocht. En we bleven achter met twee kinderen en moesten stante-pede verhuizen en zijn dus op de Zuider-Amstellaan, wat nu Rooseveltlaan heet, gekomen. En zij werkte al, dat deed ze al, sociaal werk voor de oorlog voor Liefdadigheid naar Vermogen. En daar is ze toen secretaresse geworden van het bestuur. En toen kwam de oorlog en toen werd dat overgenomen door Winterhulp. En toen heeft ze gezegd: dat nooit! En toen is ze terechtgekomen op Werkspoor en heeft ze op Werkspoor het maatschappelijk werk opgezet en toen zij wegging hebben die dat overgenomen. Want na de oorlog wilden Liefdadigheid naar Vermogen weer beginnen en toen heeft ze gezegd, dat wil ik wel, maar niet onder de naam Liefdadigheid naar Vermogen! En toen is het Zorg en Bijstand geworden. En zij zaten op de Bloem... eh... Raamgracht nummer 4. Op de hoek van de Kloveniersburgwal en ehhh daar...

I: #01:13:01-5# Mooi!

B: #01:13:01-5# En ehhh... Daar is ze 4 jaar gebleven en toen kwamen er problemen met de penningmeester. Dat wil zeggen; ehhh niet de penningmeester, maar degene die dus de administratie daar deed. En toen kreeg ze op een avond van het bestuur een mededeling dat ze ontslagen was. Nou, dat is een heel proces geworden. En ehhh, oké...En, wij woonden toen al op de Bloemgracht. Wij hadden een woningruil gedaan. En wij woonden op de Bloemgracht in De Drie Hendriken,

dat was dus de naam van de galerie. En mijn moeder zei; ik ga nu met de galerie beginnen. En toen heeft ze zo'n 15 jaar de galerie gerund(..?.) en die was internationaal. En dat was eigenlijk mijn moeder. Dus zij was altijd bezig geweest in het sociale werk. Ze was eigenlijk al door haar eigen moeder, Geertje Boon, dus meegenomen naar het personeel. Want ze waren, ze waren nou ja wat je noemt paardenrijk en mijn grootvader had in Groningen... ehhh hoe heet het een verhuisbedrijf maar dat deden ze nog met paarden. En hij hield van paarden dus hij had er tachtig...

I: #01:14:27-2# Oké!

B: #01:14:27-2# Ja, en ze waren wat je noemt schatrijk. En toen hij dood was, was er geen cent meer over! Nou dat was dus rustig dus ehhh we hebben het nooit gezien. Nou ja, zij heeft ons dus groot moeten brengen en mijn broer had een varkenspoet. Die is geboren met een misvormde hand en die heeft zij dus zelf leren aankleden en heeft ook cursussen gevolgd van Fröbel en met hem gefröbeld en gedaan. En toen hij dus naar de kleuterschool ging kwam ie dus... nou kon hij zichzelf helpen.

I: #01:15:06-9# Mooi, ja!

B: #01:15:09-2# En hij was behoorlijk intelligent en hij heeft op de kleuterschool gezeten in Betondorp, bij juffrouw Bom en juffrouw Meijer en mevrouw... hoe heet ze...

I: #01:15:24-0# Ik ga je even onderbreken. Want ik vroeg even naar de ...of je je kunt herinneren hoe jouw moeder opgeleid is tot raadvrouw...

B: #01:15:29-9# Ja. en toen heeft ze in individuatie-psychologie gedaan en die cursus heeft ze inderdaad gehaald. En dat deed ze dan op het Centraal Station. Daar werd cursus gegeven en zo heeft ze toen haar diploma gehaald en zij is dus daar eigenlijk...nou ja... tot slot afgesloten, maar ze was heel sociaalvoelend.

I: #01:15:52-3# Dat is denk ik de kern van jouw moeder!

B: #01:15:48-6# Ja, en ze had ook heel veel kinderen onder zich van de kinderrechtter.

I: #01:15:59-1# Ja, oké.

B: #01:15:59-1# Dus ze begeleidde heel veel jongens en meisjes voor de kinderrechtter.

I: #01:16:02-6# Ja, als maatschappelijk werker waarschijnlijk.

B: #01:16:04-6# Ja, als maatschappelijk werker.

I: #01:16:06-5# En je zegt, ze heeft, ze werd opgeroepen voor mensen die behoefte hadden aan geestelijke steun vanuit humanistische invalshoek, zeg maar.

B: #01:16:14-1# Ja.

I: #01:16:14-1# En zij ging dus ook naar ziekenhuizen toe.

B: #01:16:16-6# Ze ging naar ziekenhuizen toe.

I: #01:16:19-1# Ja... in Amsterdam.

B: #01:16:19-1# In Amsterdam en mijn man heeft dat ook gedaan. Niet zo veel, maar hij heeft het wel gedaan.

I: #01:16:24-3# Vrijwillig, eigenlijk.

B: #01:16:24-9# Vrijwillig, vrijwillig.

I: #01:16:25-4# Ja, ja, ja...Heb jij ook iets te maken gehad met raadslieden?

B: #01:16:31-8# Nee, niet met de raadslieden.

I: #01:16:32-8# Nee, maar jullie hebben toch met elkaar wel enorm bijgedragen aan het ontstaan van die raadslieden?

B: #01:16:37-3# Ja, natuurlijk...(...?...)

I: #01:16:38-3# Zonder dat je het wist misschien.

B: #01:16:42-6# Maar goed, dat is een beetje wat ...(...?...)

I: #01:16:44-6# Ja....

B: #01:16:49-2# Ik heb eigenlijk heel ander werk gedaan, want toen op een gegeven moment werd mijn Jan/ die kreeg dementie. En die heeft toen jaren, acht jaar in het ..huis... EDD

I: #01:16:57-7# ..Eduard Douwes Dekker huis

B: #01:16:59-1# Ja.

I: #01:16:59-1#.. Joh...oké!

B: #01:17:01-9# En daar heb ik mij eigenlijk een beetje toen nuttig gemaakt...

I: #01:17:03-5# In wat voor zin?

B: #01:17:03-5# Nou ja, dan ging ik naar hem toe en hij was... autistisch was ie enzovoort maar hij wilde het wel en dan waren er andere mensen... dan ging ik daarmee gewoon een babbeltje maken ofzo... En ook wel een 's-avonds want het

werd hoe langer hoe moeilijker natuurlijk, met eten, enzovoort. Dus dat heb ik daar veel gedaan. Heel veel geleerd over dat dementie en... enzovoort.

I: #01:17:23-7# Ja, joh, dan was je daar bijna wel dagelijks als ik je zo.

B: #01:17:27-2# In het begin wel, later ging ik zo drie, vier keer in de week.

I: #01:17:32-4# Ja, ja.

B: #01:17:34-2# Dat is ook al weer acht jaar gelden.

I: #01:17:36-2# Dat hij gestorven is?

B: #01:17:36-7# Dat hij is overleden.

I: #01:17:37-6# Ja, ja, ja..

B: #01:17:39-9# En toen dacht ik: nou ga ik niet achter die geraniums zitten. Toen zag ik zo'n buitenblaadje (?) van de Buitenveldertselaan ... dat was ehheh Didier (Michel Didier), dat was een kunsthistoricus... kunst... ja... kunsthistorielessen enzovoort en daar ben ik naartoe gegaan en zodoende... dat is wel erg leuk... ben ik weer in het culturele leven gekomen. Museumkaart, musea opgezocht, ook een paar vriendinnen daarvan overgehouden.

I: #01:18:05-8# Nouuuu. Dus wat cursus...

B: #01:18:07-1# Dus toen ben ik eigenlijk weer begonnen. Ik heb dus eigenlijk een nare periode gehad zolang Jan ziek is geweest...

I: #01:18:12-3# Dat begrijp ik.

B: #01:18:15-5# En dat is voor die tijd en zo dus daarom heb ik eigenlijk niets meer gedaan. Ik zat wel in de bibliotheek... van Cartesius en later is dat toen overgegaan... Ik heb nog een vraag; hoe staan jullie als humanisten, dat weet ik wel, euthanasie.. Wordt daar ook actief mee... eh ge...gesproken?

I: #01:18:33-3# Ja, daar zit het HV heel erg bovenop.

B: #01:18:36-7#. Ja.

I: #01:18:37-3# Ja, voltooid leven hè... en eh... ja, voltooid leven... maar ook ehheh...

B: #01:18:45-9# Abortus?

I: #01:18:45-8# De ander (..?..)ja.

B: #01:18:47-4# Dat soort dingen allemaal.

I: #01:18:47-6# Nee, zeker! Daar zitten ze echt bovenop! Ja.

B: #01:18:50-5# Ja, ja, want ik... Dat is toch hetzelfde. Ik. Ja... Dat was wat we vroeger eigenlijk ook deden maar... dit zijn nou weer de onderwerpen van deze tijd...

I: #01:18:56-7# Ja, waardig levenseinde, hè, ja, ja, ja...

B: #01:18:58-8# Ja, precies... ja precies.

I: #01:18:58-8# Nee, dat is heel actueel.

B: #01:19:01-6# Dat is heel actueel. Maar mijn ervaringen met de heren doctoren zijn niet zo fantastisch. Ik heb nou twee keer een probleem gehad en twee keer was het ellende!

I: #01:19:14-6# Je was...(..?..) ellende.

B: #01:19:15-8# Nou, je moet...

I: #01:19:18-6# Om even op de geluidsopname te bevestigen.

B: #01:19:19-7# Ha, ha, ja, hoor... ja.

I: #01:19:21-2# Dat we een hoop hebben ...heel veel hebben doorgenomen. Klopt het voor jullie allebei, Jo en Geertje, dat we voor nu voldoende...dat jullie voor nu voldoende hebben gezegd en verteld, voor zover je weet?

B: #01:19:35-3# Ja, want het is nu... we moesten heel ver, diep wroeten te komen, maar ik geloof dat ik het meeste verteld heb. Dat het zo is gegaan is, allemaal. Ja.

I: #01:19:45-0# Geldt dat ook voor jou Geertje?

B: #01:19:48-8# Ja, sorry voor mijn persoonlijke verhaal.

I: #01:19:48-8# Nee, dat geeft helemaal niks, dat geeft echt helemaal niks. Ik, eh... we hebben het toch wel een beetje over het leven, dus daar horen persoonlijke verhalen wel een beetje bij... dat raak je gewoon aan...

B: #01:20:03-6# Het was die euthanasie die me even interesseerde.

I: #01:20:05-7# Precies! Nou, dat was helemaal helder hoor. Ik wil het hierbij afsluiten. Ik stop de geluidsopname.

B: #01:20:11-6# Ik hoop dat jullie... dat...